

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE SA

RAPORT ROCZNY

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE SA

spis treści

List Prezesa Zarządu	2
.....	
Gospodarka polska 1998 r.	4
.....	
Sprawozdanie z działalności	
.....	
Banku Handlowego w Warszawie SA	7
.....	
Sprawozdanie Finansowe (skrócone)	29
.....	
Opinia biegłych rewidentów	
.....	
dla Akcjonariuszy Banku Handlowego w Warszawie SA	
.....	

List Prezesa Zarządu

Szanowni Państwo

Rok 1998 był znacznie trudniejszy od poprzedniego, wyjątkowo pomyślnego dla Banku. Działaliśmy w otoczeniu makroekonomicznym zdominowanym przez kryzys finansowy w Rosji, w krajach azjatyckich i Ameryki Łacińskiej oraz destabilizację światowych rynków finansowych. Kryzys ten wywołał spadki notowań na rynkach kapitałowych, ograniczenia w obrotach międzynarodowych i dostępie do zagranicznych źródeł finansowania.

Bank Handlowy w Warszawie SA zabezpieczył się przed ryzykiem rosyjskim, tworząc wysokie rezerwy celowe. Rezerwy te pokryły 94,2% wartości ekspozycji obciążonej podwyższonym ryzykiem w związku z kryzysem w Rosji. Dla zwiększenia bezpieczeństwa Bank utworzył dodatkowo rezerwę na ryzyko ogólne w wysokości 130 mln zł. Działania te miały istotny wpływ na wynik finansowy Banku.

*Cezary
Stypułkowski*

W następstwie kryzysu poważnie zmniejszyły się dochody z operacji na rynkach kapitałowych. Nastąpiły także – w wyniku gwałtownego spadku notowań na polskim rynku kapitałowym - niższe wartości pozostających w portfelu Banku instrumentów finansowych, udziałów i akcji. Pokażne obniżki podstawowych stóp procentowych w efekcie zwrotu polityki gospodarczej i rosnąca konkurencja cenowa przesądziły o ograniczeniu marży odsetkowej. Wraz z wolniejszym przyrostem należności kredytowych spowodowało to zmniejszenie

wyniku odsetkowego. Równocześnie ponieśliśmy w tym okresie wysokie koszty budowy pionu detalicznego.

W tych warunkach, przy jednoczesnym zwiększeniu dochodów z prowizji oraz wdrożeniu programu redukcji kosztów w podstawowych obszarach działalności, Bank uzyskał w roku ubiegłym 301,6 mln zł zysku netto. Stopa zwrotu z kapitału osiągnęła poziom 12,8%.

Rozwój operacji Banku był wolniejszy niż w roku poprzednim. Suma bilansowa wyniosła 17,7 mld zł i była wyższa niż przed rokiem o 4,3%. Portfel kredytowy brutto o wartości 9,9 mld zł zwiększył się w stosunku do 1997 r. o 15,6%. Wolniejszy wzrost aktywów uzasadniony był wyższą niepewnością otoczenia, w którym Bank działał oraz koniecznością prowadzenia ostrożnej, selektywnej polityki kredytowej.

Poważnie rozbudowano portfel inwestycyjny Banku. Było to związane m.in. z zainicjowaniem działalności w sferze ubezpieczeń i w zreformowanym systemie ubezpieczeń społecznych, a także z utworzeniem Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych.

W związku z podjęciem starań o połączenie się z prywatyzowanym bankiem Pekao SA nabyliśmy w ofercie publicznej 6,3 mln akcji tego banku.

Rozwój działalności został sfinansowany zwiększonym o 29,8% dopływem depozytów oraz o 25,3% wyższymi niż przed rokiem funduszami własnymi. Ograniczeniu uległy natomiast fundusze pozyskiwane drogą emisji papierów wartościowych i na rynku międzybankowym.

Rok 1998 był dla Banku Handlowego pod wieloma względami rokiem szczególnym. Podjęliśmy szereg działań o strategicznym znaczeniu dla przyszłej pozycji Banku. Do najważniejszych zaliczyć należy uruchomienie Handlobanku, inicjujące obecność Banku na rynku detalicznym. Umocnienie pozycji na tym rynku poprzez dalszy szybki rozwój sieci placówek i bankomatów oraz wzbogacenie oferty m.in. o możliwość dostępu do rynku kapitałowego i ubezpieczeniowego jest kluczowym elementem strategii Banku.

Niemniej znaczącym osiągnięciem było przygotowanie naszego Banku do uczestnictwa w zreformowanym systemie emerytalnym poprzez utworzenie PKO/Handlowy Powszechne Towarzystwo Emerytalne. Jako jeden z niewielu w sektorze Bank zaoferował również inne - alternatywne dla depozytów - instrumenty lokowania oszczędności, a mianowicie celowe plany oszczędnościowe obsługiwane przez Otwarty Fundusz Inwestycyjny „Kapitał - Handlowy”. Co więcej, wspólnie z Zurich Insurance, jedną z największych firm ubezpieczeniowych na świecie, prowadzimy sprzedaż polis ubezpieczeń na życie i majątkowych poprzez spółki zależne Zurich Handlowy Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. i Zurich Handlowy Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A.

Realizując strategię wzrostu organicznego będziemy kontynuować działania mające na celu dywersyfikację oferty produktowej, w tym szczególnie skierowanej do firm małych i średnich, z szerokim zastosowaniem nowoczesnych kanałów przepływu informacji - direct banking, telefonu i internetu. W krótkim czasie zintensyfikujemy prace nad ofertą obejmującą instrumenty finansowania rozwoju mieszkalnictwa. Naszym celem jest również wzmocnienie pozycji Banku na rynku kapitałowym, w tym zwłaszcza na rynku krótkoterminowych papierów handlowych.

Wysiłek pracowników Banku będzie koncentrował się na priorytetowych celach jakościowych. Do najważniejszych należy zwiększenie efektywności bieżącej działalności poprzez wprowadzenie ofensywnych programów sprzedaży umożliwiających pełne wykorzystanie korzyści współpracy z dotychczasowymi klientami. Dzięki technologicznemu wsparciu chcemy zwiększyć jakość obsługi. Równocześnie będziemy nadal prowadzić politykę rygorystycznej kontroli kosztów - w tym także wzrostu zatrudnienia - umożliwiającą utrzymanie w dłuższym okresie relacji

cost/income na poziomie około 50%. Dla usprawnienia zarządzania płynnością i aktywami zamierzamy kontynuować selektywną i ostrożną politykę kredytową oraz działania zmierzające do wzmocnienia bazy depozytowej.

Naszym dążeniem jest osiągnięcie stopy zwrotu z kapitału o 3 punkty procentowe wyższej od rentowności polskich 52-tygodniowych bonów skarbowych i poziomu bezpieczeństwa, jaki gwarantuje współczynnik wypłacalności powyżej 10%.

Przyjęcie strategii organicznego wzrostu nie oznacza, że Bank odrzuca koncepcję połączenia z inną instytucją. W naszych planach na przyszłość uwzględniamy możliwość fuzji lub przejęcia innego banku, pod warunkiem jednakże, że posunięcie to przyniesie Bankowi i jego akcjonariuszom wymierne korzyści finansowe i operacyjne w średnim lub długim okresie.

Z myślą o przyszłości Banku jeszcze w 1997 r. rozpoczęto prace nad dostosowaniem systemów informatycznych do właściwego odczytu daty w roku 2000. Powołano specjalny zespół projektowy nadzorowany przez Zarząd Banku, z którym współpracowali specjaliści z jednostek biznesowych, księgowych, informatycznych. Pozytywnym wynikiem zakończyło się testowanie wszystkich niemal funkcjonujących w Banku systemów i aplikacji przeprowadzone jeszcze w 1998 r. Na 31 marca 1999 r. wyznaczono ostateczny termin zakończenia procesu testowania systemów.

Po okresie intensywnych przygotowań równocześnie z wprowadzeniem waluty euro w 11 krajach UE Bank zaoferował produkty w tej walucie: rachunki, realizowanie płatności i kredyty.

Podejmowane przedsięwzięcia zmierzają do zapewnienia Bankowi Handlowemu możliwości rozwoju i utrzymania silnej pozycji w warunkach rosnącej konkurencji, w tym również ze strony silnych technologicznie banków zagranicznych. Niezbędne z tego punktu widzenia jest utrzymanie wizerunku Handlowego jako banku elitarnego, ze względu na jego bezpieczeństwo oraz jakość usług gwarantującą pełne zadowolenie klienta.

Cezary Stypułkowski
Prezes Zarządu

Gospodarka polska w 1998 r.

Po trzech latach dynamicznego wzrostu, w 1998 r. gospodarka polska rozwijała się w wyraźnie wolniejszym tempie. Zadecydowało o tym zarówno pogorszenie koniunktury zewnętrznej, jak i wewnętrznej.

Koniunkturę zewnętrzną zdeterminował kryzys finansowy w Rosji, w krajach Azji i Ameryki Łacińskiej, destabilizacja światowych rynków finansowych oraz pojawienie się groźby globalnej recesji. Nastąpiło także spowolnienie tempa wzrostu w krajach Unii Europejskiej. Słabsza koniunktura wewnętrzna była następstwem podjętej jeszcze w 1997 r. i kontynuowanej w I półroczu 1998 r. polityki chłodzenia gospodarki, której celem było ograniczenie popytu wewnętrznego w celu przeciwdziałania pogłębianiu się deficytów bilansu handlowego i obrotów bieżących. Efektem nałożenia się skutków tej polityki i niekorzystnych uwarunkowań zewnętrznych było obniżenie się realnego tempa wzrostu PKB do 4,8%, tj. o 2 pkt. proc. w porównaniu z rokiem poprzednim.

Istotny wpływ na spadek tempa PKB miało zdecydowane osłabienie dynamiki produkcji przemysłowej, której udział w tworzeniu produktu krajowego wynosił ok. 25%. Produkcja sprzedana przemysłu wzrosła w 1998 r. o 4,8% wobec 11,2% w 1997 r. Szczególnie niekorzystny dla trendów wzrostowych w gospodarce był spadek dynamiki działalności produkcyjnej (do 6,7% z 13,5%), w tym zwłaszcza dynamiki sprzedaży dóbr inwestycyjnych i zaopatrzeniowych.

Utrzymało się natomiast wysokie, choć niższe niż w latach poprzednich, tempo wzrostu nakładów inwestycyjnych (ok. 15% w cenach stałych), kilkakrotnie przewyższające tempo wzrostu PKB.

Obniżenie się aktywności przedsiębiorstw przemysłowych znalazło odzwierciedlenie w ich efektywności ekonomicznej. Niski wzrost cen producentów wpłynął na niższą dynamikę przychodów niż kosztów, wskutek czego wynik finansowy brutto i netto był niższy niż przed rokiem. Pogorszyły się wskaźniki rentowności i płynności przedsiębiorstw.

Deficyt budżetu państwa wyniósł nominalnie 13,3 mld zł (łącznie z wpływami z prywatyzacji) i był o blisko 1,2 mld zł niższy od planowanego. O wysokości deficytu zdecydowały niższe wydatki budżetowe, w tym zwłaszcza redukcja wydatków na obsługę długu krajowego i zagranicznego. Niższe od planowanych były też dochody budżetu, w tym dochody z podatków pośrednich (głównie akcyzy) i ceł. Głównym instrumentem finansowania deficytu budżetowego były w 1998 r. obligacje skarbowe.

Do zdecydowanie niekorzystnych w polskiej gospodarce zjawisk w 1998 r. należał rosnący deficyt bilansu handlowego i bilansu obrotów bieżących. Wyraźne pogorszenie sald obu bilansów nastąpiło w ostatnich 4 miesiącach roku i było następstwem spadku popytu zagranicznego w tym okresie oraz aprecjacji złotego w pierwszych 7 miesiącach. Ujemne saldo bilansu handlowego osiągnęło 13,7 mld USD i było o 2,4 mld USD wyższe niż w roku poprzednim.

Konsekwencją pogorszenia się zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań polskiego eksportu był także wyraźny spadek dynamiki obrotów handlu przygranicznego i w efekcie - obniżenie się wpływów netto z tego tytułu, aczkolwiek mniejsze niż zakładano. Wzrost deficytu bilansu handlowego w połączeniu z ujemnymi saldami usług i dochodów spowodował pogłębienie się deficytu na rachunku bieżącym do 6,8 mld USD. Deficyt ten utrzymał się jednak w bezpiecznych granicach, bowiem w relacji do PKB wyniósł 4,3% (w 1997 r. - 3,2%).

Bardzo dynamicznie zwiększył się w 1998 r. napływ kapitału zagranicznego. W odróżnieniu od poprzedniego roku, w którym w strukturze tego kapitału dominowały inwestycje portfelowe, w 1998 r. do Polski napływały przede wszystkim inwestycje bezpośrednie, których przyrost o 6,2 mld USD w ujęciu bilansu płatniczego był ponad 2-krotnie większy niż rok wcześniej. Znaczną wielkość osiągnęły również pożyczki i kredyty zaciągane za granicą przez polskie firmy (przyrost o 3,2 mld USD w 1998 r.).

Niewątpliwym sukcesem był w 1998 r. postęp w procesie dezinflacji. Po raz pierwszy od początku procesu transformacji w Polsce stopa inflacji osiągnęła poziom jednocyfrowy, obniżając się do 8,6% z 13,2% przed rokiem (grudzień do grudnia) i do 11,8% z 14,9% średniorocznie.

Podaż pieniądza wzrosła w 1998 r. o 44,3 mld zł, tj. o 25,1% w porównaniu z rokiem poprzednim, przekraczając założony przyrost o 5 pkt. proc. Nominalny przyrost podaży pieniądza był wyższy od nominalnego wzrostu wartości PKB, co oznacza zwiększenie stopnia monetyzacji gospodarki.

Tempo wzrostu depozytów złotych - 32,6% - było w 1998 r. jeszcze wyższe niż w roku poprzednim. Przyczynił się do tego przyrost zobowiązań wobec podmiotów gospodarczych o 26,3%, czyli aż o 10 pkt. proc. większy niż rok wcześniej. Wartość depozytów osób prywatnych zwiększyła się o 35,5%, tj. o 5,4 pkt. proc. mniej niż w 1997 r. Zobowiązania walutowe wzrosły tylko o 9,2% wobec 31,8% w 1997 r. Słaby wzrost środków na rachunkach walutowych był wynikiem spadku atrakcyjności lokat walutowych związanego z aprecjacją złotego.

Dynamika akcji kredytowej w 1998 r. wyniosła 28% i była o 5,5 pkt. proc. niższa niż przed rokiem. Szczególnie duży był zwłaszcza spadek tempa wzrostu kredytów dla osób prywatnych - z 56,2% w 1997 r. do 29,9%. Tendencji tej nie zahamowały dokonane obniżki oprocentowania kredytów konsumpcyjnych, co wskazuje na zmniejszenie popytu konsumpcyjnego ludności. Natomiast wzrost należności od podmiotów gospodarczych w 1998 r. wyniósł 27,6% i był jedynie o 2 pkt. proc. niższy niż przed rokiem.

Wartość aktywów zagranicznych netto zwiększyła się w 1998 r. o 3,9 mld USD (czyli o 16,7%) do poziomu 27,5 mld USD. Główną przyczyną tak wysokiego wzrostu zasobów dewizowych

systemu bankowego był napływ kapitału zagranicznego z tytułu inwestycji bezpośrednich oraz wzrost zadłużenia zagranicznego polskich przedsiębiorstw.

W ujęciu realnym wzrost podaży pieniądza i dynamika akcji kredytowej były w 1998 r. nieznacznie wyższe niż w roku poprzednim, co odzwierciedla reakcję gospodarki na spadek poziomu realnych stóp procentowych, będący wynikiem serii redukcji podstawowych stóp procentowych Narodowego Banku Polskiego.

RYNEK PIENIĘŻNY I WALUTOWY

Rok 1998 był okresem wyraźnego poluznienia polityki pieniężnej. Narodowy Bank Polski dokonał znacznej redukcji podstawowych stóp procentowych: stopy lombardowej o 7 pkt. proc., re dyskонтowej o 6,25 pkt. proc., stopy referencyjnej - o 8,5 pkt. proc. W rezultacie doszło też do znaczących spadków stóp rynkowych. Bardzo silnie spadło oprocentowanie depozytów na rynku międzybankowym. Obniżyla się także rentowność bonów skarbowych (najbardziej - bonów rocznych).

Nie dokonał się natomiast w 1998 r. znaczący postęp w rozwoju jakościowym polskiego rynku pieniężnego i szerzej - finansowego. Nadal brakowało na nim wielu produktów występujących na rozwiniętych rynkach. Zainteresowanie instrumentami zabezpieczającymi przed zmianami stóp procentowych było niewielkie. Podstawę rynku finansowego stanowiły obroty papierami skarbowymi, przy czym najważniejszym papierem dłużnym na rynku były nie bony skarbowe, lecz obligacje o stałym oprocentowaniu. Wartość zadłużenia z tytułu ich emisji wyniosła na koniec roku ok. 33 mld zł, a z tytułu emisji bonów skarbowych - ok. 28 mld zł.

Rynek depozytów międzybankowych funkcjonował w 1998 r. przy maksymalnym horyzoncie półrocznym (taki był najdłuższy termin stopy WIBOR). Zdecydowanie nie wystarczał on wielu inwestorom zachodnim. Wśród krajowych uczestników rynku międzybankowego także można było zaobserwować generalne wydłużenie horyzontu działania. Relatywnie wzrosła np. wartość depozytów 3-miesięcznych, a tym samym znaczenie stopy WIBOR dla tego terminu.

Ze względu na utrzymującą się w polskim sektorze bankowym strukturalną nadpłynność, przez cały 1998 rok - podobnie jak w poprzednich latach - rynek pieniężny był regulowany przez NBP, który ściągał zeń nadmiar środków, posługując się przy tym głównie operacjami otwartego rynku. W lutym, z chwilą powstania Rady Polityki Pieniężnej, NBP zaprzestął emisji bonów pieniężnych o terminie dłuższym niż 28 dni. W praktyce oznaczało to, że NBP skoncentrował się na regulowaniu 1-miesięcznej stopy procentowej. Stanowi ona obecnie dolne ograniczenie dla poziomu stóp rynkowych. Stopy procentowe dłuższe niż na jeden miesiąc kształtowane są przez rynek, a wpływ na nie banku centralnego jest tylko pośredni. Rolę górnego ograniczenia ich poziomu pełni natomiast stopa kredytu lombardowego, za pomocą którego banki

zaspokajają swoje zapotrzebowanie na płynne środki płatnicze w sytuacjach awaryjnych.

Polityka kursowa nie uległa w 1998 r. większym zmianom. Jej głównym zadaniem było wspomaganie skuteczności instrumentów polityki monetarnej w kontroli podaży pieniądza i realizowaniu tą drogą celu inflacyjnego. Dążąc do ograniczenia napływu kapitału krótkoterminowego, NBP zwiększył stopień płynności kursu złotego, poszerzając przedział wahań kursu rynkowego wokół parytetu z +/- 7% do +/- 12,5%. W celu sprowadzenia inflacji do założonego poziomu bank centralny obniżył tempo pelżającej dewaluacji złotego do 0,5% z 1% miesięcznie.

Złoty był w 1998 r. nadspodziewanie mocny. Realna aprecjacja złotego mierzona wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniosła 6%, mimo niekorzystnych zjawisk zewnętrznych, które okresowo osłabiały złotego. Znaczny wzrost wartości złotego umożliwił, z jednej strony, przyspieszenie procesów dezinflacyjnych, z drugiej jednak stanowił istotny czynnik pogorszenia się bilansu handlowego i bilansu obrotów bieżących.

SEKTOR BANKOWY

Rok 1998 był trudny dla polskiego sektora bankowego. Znaczny wpływ - bezpośredni i pośredni - na osłabienie kondycji finansowej banków miały skutki kryzysu rosyjskiego, w tym zwłaszcza konieczność utworzenia przez banki zaangażowane na rynkach wschodnich rezerw celowych na zagrożone należności. Istotne znaczenie miała również zmiana polityki monetarnej NBP i związana z nią znaczna redukcja stóp procentowych.

Wyniki finansowe banków za 1998 r. były gorsze zarówno realnie, jak i nominalnie w porównaniu z rokiem poprzednim. Obniżyła się efektywność finansowa banków, mierzona poziomem kosztów i wskaźnikami rentowności. Według wstępnych danych GUS rentowność obrotu netto banków komercyjnych (relacja wyniku netto do przychodów operacyjnych) spadła w 1998 r. niemal o połowę. Największy spadek efektywności nastąpił w grupie banków giełdowych i choć nadal charakteryzowały się one efektywnością wyższą niż przeciętna, to ich przewaga nad bankami nie notowanymi na giełdzie znacznie zmalała.

RYNEK AKCJI

W 1998 roku koniunktura na giełdzie była niekorzystna. Po osiągnięciu przez indeksy WIG i WIG20 rocznych maksimum w połowie marca, w kolejnych 9-ciu miesiącach nastąpił silny spadek cen akcji. Indeks cenowy rynku podstawowego obniżył się aż o 32,5% w porównaniu z rokiem poprzednim. Było to następstwo pogorszenia się wyników finansowych spółek giełdowych. Kryzys w Rosji i pogorszenie się koniunktury na giełdach światowych w 1998 r. wpłynął na przyspieszenie tempa spadków na GPW w Warszawie. W październiku ub.r. indeksy kapitalizacyjne ustanowiły blisko 2,5-letnie minima.

Pomimo dekonunktury łączne obroty na rynku akcji i Powszechnych Świadczeń Udziałowych (fixing oraz notowania ciągłe bez interwencji) utrzymały się na wysokim poziomie 55,1 mld zł i były o 1,5% wyższe niż w roku 1997.

Podstawowe wskaźniki gospodarcze

	1996	1997	1998	zmiana
Produkt krajowy brutto (dynamika w %)	6,0	6,8	4,8	-2,0
Produkcja przemysłowa (dynamika w %)	8,5	11,2	4,8	-6,4
Nakłady inwestycyjne (dynamika w %)	22,0	21,9	14,5	-7,4
Inflacja				
CPI (XII/XII w %)	118,5	113,2	108,6	-4,6
PPI (XII/XII w %)	111,5	111,5	104,9	-6,6
Stopa bezrobocia (w %)	13,2	10,5	10,4	-0,1
Deficyt budżetowy, (w % PKB)	2,6	1,4	1,0	-0,4
Eksport (mln USD)	24 420	27 229	30 247	11,1%
Import (mln USD)	32 574	38 549	43 914	13,9%
Saldo bilansu handlowego (mln USD)	-8 154	-11 320	-13 667	20,7%
Saldo bilansu obrotów bieżących (mln USD)	-1 352	-4 312	-6 810	57,9%
Rezerwy oficjalne brutto (mln USD)	18 033	20 670	27 382	32,5%
Aktywa zagraniczne netto (mln USD)	21 667	24 429	27 642	13,2%

Sprawozdanie
z działalności
Banku Handlowego
w Warszawie SA
w 1998 r.

PODSTAWOWE DANE BILANSOWE
I WYNIKI FINANSOWE BANKU

BILANS

W roku 1998 Bank działał w znacznie trudniejszych niż w latach poprzednich warunkach; niższa też była dynamika operacji Banku. Suma bilansowa wyniosła 17 744 mln zł i była wyższa niż przed rokiem o 4,3% wobec wzrostu o 16% w 1997 r.

O osłabieniu dynamiki wzrostu aktywów przesądziły:

- wolniejszy przyrost należności kredytowych, które zwiększyły się w 1998 r. o 11,3% w ujęciu netto wobec 44,1% w roku 1997,
- poważna redukcja lokat w bankach, szczególnie terminowych, łącznie o ponad 1,2 mld zł, (tj. o blisko 30%) związana m.in. z rozliczeniem lokaty w Centrobanku,
- zmniejszenie o 3,6% wartości aktywów (w ujęciu netto) na skutek utworzenia rezerw w związku z ryzykiem rosyjskim.

Równocześnie zwiększono o ponad 96% wartość inwestycji kapitałowych w wyniku nabycia akcji banku Pekao SA, podwyższenia udziału w Centro Internationale Handelsbank AG, wyposażenia w kapitał nowych spółek Banku, rozpoczynających swą działalność w zreformowanym systemie ubezpieczeń

w tys. zł

Skrócony bilans

wg stanu na 31 grudnia	1997	1998	98/97
Kasa, środki w Banku Centralnym	651 602	553 603	-15,0%
Należności od instytucji finansowych*	4 262 048	2 990 827	-29,8%
Należności od klientów i sektora budżetowego	8 345 485	9 292 670	11,3%
Dłużne papiery wartościowe	2 207 989	2 556 173	15,8%
Inwestycje kapitałowe	644 501	1 264 617	96,2%
Majątek trwały	631 259	678 260	7,4%
Inne aktywa	277 167	408 245	47,3%
A K T Y W A R A Z E M	17 020 050	17 744 395	4,3%
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	494 259	417 480	-15,5%
Zobowiązania wobec instytucji finansowych	6 660 392	5 790 095	-13,1%
Zobowiązania wobec klientów i sektora budżetowego	5 458 253	7 084 040	29,8%
Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych	701 237	485 336	-30,8%
Inne pasywa	913 753	932 000	2,0%
Rezerwy celowe na zobowiązania pozabilansowe	173 858	35 056	-79,8%
Rezerwa na ogólne ryzyko bankowe	-	141 004	-
Fundusze własne	2 040 832	2 557 834	25,3%
Zysk w okresie sprawozdawczym	577 468	301 550	-47,8%
P A S Y W A R A Z E M	17 020 050	17 744 395	4,3%

Dla zachowania porównywalności z 1998 r. zobowiązania i należności wobec firm leasingowych w 1997 r. włączono do zobowiązań i należności wobec instytucji finansowych;

* Łącznie z zaangażowaniem w wysokości 50 mln USD w związku z przejęciem części praw do należności z tytułu kredytu udzielonego firmie G.AZPROM przez konsorjum banków zachodnich pod przewodnictwem Dresner Bank na finansowanie gazociągu Jamał-Europa Zachodnia.

społecznych i na rynku ubezpieczeniowym, a także zaniechania planowanych transakcji zbycia akcji i udziałów niektórych spółek w związku z dekoniunkturą na rynku kapitałowym.

Rozwój działalności sfinansowany został w głównej mierze z funduszy własnych, które zwiększyły się o 517 mln zł, tj. o 25,3%, osiągając 2 558 mln zł. W wyniku tego przyrostu znaczenie funduszy własnych jako źródła finansowania aktywów Banku wzrosło z 12% w roku poprzednim do 14,4% na koniec 1998 r.

Istotnym czynnikiem ograniczającym wzrost sumy bilansowej Banku była niska dynamika funduszy zewnętrznych, których wartość zwiększyła się zaledwie o 3,5% do 13 632 mln zł. Głównym źródłem tego wzrostu były depozyty; ich wartość wyniosła w końcu 1998 r. 7 034 mln zł i była wyższa niż rok wcześniej o 29,8%. Poważnie zmniejszyły się natomiast fundusze pozyskiwane drogą emisji papierów wartościowych i na rynku międzybankowym.

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Wpływ niesprzyjającego otoczenia makroekonomicznego zawążył na wynikach Banku. Załamanie rynków finansowych w rezultacie kryzysu rosyjskiego przyniosło znaczne zmniejszenie dochodów z operacji prowadzonych na rynkach kapitałowych oraz spowodowało konieczność utworzenia dodatkowych rezerw na aktywa obciążone zwiększonym ryzykiem. Równocześnie wynik z odsetek znalazł się pod presją malejących stóp procentowych na rynku polskim. Uzyskany w tych warunkach zysk netto w wysokości 301,6 mln zł był niższy niż w roku poprzednim o 275,9 mln zł, tj. o 47,8%.

Obniżyły się także wskaźniki rentowności. Stopa zwrotu z kapitału zmniejszyła się zarówno nominalnie, z 28,9% do 12,8%, jak i realnie - z uwzględnieniem wskaźnika inflacji - z 12,1% do 0,9%. Przyczyniło się do tego w dużej mierze zmniejszenie dźwigni, tj. spadek udziału funduszy ze źródeł zewnętrznych w finansowaniu działalności Banku.

ODSETKI

Odsetki netto obniżyły się w 1998 r. o 48,6 mln zł tj. o 6% w stosunku do roku poprzedniego. Zmniejszenie wyniku netto z odsetek było następstwem:

- obniżenia marży odsetkowej z 5,7% do 4,4% w wyniku m.in. spadku stóp procentowych; nominalna rozpiętość odsetkowa zmniejszyła się w ciągu 1998 r. o 5 pkt. proc,
- spadku udziału aktywów oprocentowanych w łącznej wartości aktywów na skutek powolnego wzrostu aktywów oprocentowanych i równoczesnego podjęcia znacznych zaangażowań kapitałowych o charakterze strategicznym.

SKUTKI KRYZYSU NA RYNKACH FINANSOWYCH

Kryzys rosyjski wpłynął bezpośrednio na wyniki Banku, obniżając wartość aktywów obciążonych ryzykiem rosyjskim. Zniżki wartości, zrealizowane straty oraz rezerwy na ekspozycję wobec Rosji wyniosły łącznie 179 mln zł.

Pośrednim skutkiem kryzysu rosyjskiego był spadek notowań akcji na polskim rynku kapitałowym, co przyniosło zniżki wartości pozostających w portfelu Banku akcji i udziałów o 31,8 mln zł. Ponadto Bank poniósł stratę w wysokości 31,5 mln zł na sprzedaży akcji Pekao SA spółce zależnej Handlowy Investments S.a.r.l.

W rezultacie, wynik z operacji finansowych w 1998 r. wyniósł tylko 16,1 mln zł i stanowił 17,7% ubiegłorocznego.

WZROST DOCHODÓW Z TYTUŁU PROWIZJI I MARŻ KURSOWYCH

Pomyślnie ukształtował się natomiast wynik z prowizji, który osiągnął poziom o przeszło 26% wyższy niż rok wcześniej. Głównym źródłem tego wzrostu były prowizje od zagranicznych operacji rozliczeniowych, a także prowizje od innych operacji związanych z obsługą rachunków bieżących.

Wynik z pozycji wymiany w wysokości 235,2 mln zł był nominalnie o 15,5 mln zł, tj. o 6,2% niższy od ubiegłorocznego. Ten wskaźnik dynamiki nie odzwierciedla jednak rzeczywistego wzrostu dochodów netto z tego tytułu, ponieważ ich wielkość w 1997 r. powiększono jednorazowo o kwotę 37,9 mln zł dodatnich różnic kursowych od dotacji kapitałowej do oddziału w Londynie. W warunkach porównywalnych dynamika ta wynosiła 10,6% i była rezultatem przyrostu marż kursowych o 12,5% w stosunku do roku poprzedniego. Wynik z pozycji walutowej kształtował się na poziomie o 1,6% niższym od ubiegłorocznego (po wyłączeniu ww. różnic).

REZERWY

Obciążenie wyniku finansowego z tytułu zwiększenia rezerw było w 1998 r. znaczne - w przeciwieństwie do 1997 r., w którym rozwiązania rezerw były wyższe niż odpisy na rezerwy. Na wysokie odpisy na rezerwy w 1998 r. złożyły się w szczególności:

- odpisy na rezerwy celowe związane z ryzykiem rosyjskim,
- odpisy na rezerwy celowe na należności od niektórych firm o niepewnej sytuacji finansowej,
- odpisy na rezerwę ogólną, tworzoną po raz pierwszy na podstawie nowej ustawy Prawo Bankowe, wprowadzonej z początkiem 1998 r.

Wynik finansowy i wskaźniki rentowności

w tys. zł	1997	1998	98/97
Wynik z tytułu odsetek	815 537	766 984	-6,0%
Wynik z tytułu prowizji	189 210	239 164	26,4%
Wynik z pozycji wymiany	250 720	235 186	-6,2%
Wynik z operacji finansowych ¹⁾	91 008	16 114	-82,3%
Przychody z akcji i udziałów	6 855	8 551	24,7%
Wynik z działalności bankowej	1 353 330	1 265 999	-6,5%
Wynik z pozostałych operacji	29 894	23 148	-22,6%
Koszty działania Banku	-466 261	-531 859	14,1%
Amortyzacja	-65 536	-72 831	11,1%
Różnica wartości rezerw i aktualizacji ¹⁾	14 105	-219 390	-1655,4%
Wynik z działalności operacyjnej	865 532	465 067	-46,3%
Wynik z operacji nadzwyczajnych	-118	-20	-83,1%
Wynik finansowy brutto	865 414	465 047	-46,3%
Podatek dochodowy	-287 947	-163 497	-43,2%
Wynik finansowy netto	577 467	301 550	-47,8%
Stopa zwrotu z kapitału*	28,9%	12,8%	-16,1
Stopa zwrotu z aktywów**	4,0%	1,7%	-2,3
Marża odsetkowa netto***	5,7%	4,4%	-1,3
Zysk netto na 1 akcję w zł ²⁾	8,88	4,62	-4,3
Zysk netto na jeden tytuł do udziału w dochodzie (w zł)	6,21	3,24	-3,0

¹⁾ Rozliczenie depozytu w Centro Internationale Handelsbank AG poprzez nabycie obligacji Brady'ego długu polskiego pozwoliło na rozwiązanie utworzonej przed 1998 r. rezerwy celowej na kwotę 74,6 mln zł przy jednoczesnym pomniejszeniu wyniku z operacji finansowych o taką samą kwotę. Obie znoszące się wzajemnie kwoty wyłączono zarówno z wyniku z operacji finansowych, jak i z różnicy wartości rezerw i aktualizacji.

²⁾ Obliczono na podstawie średniej ważonej liczby akcji zwykłych pozostających w posiadaniu akcjonariuszy Banku w danym okresie

* Zysk netto do średniego stanu funduszy własnych (dla uzyskania porównywalności z uwzględnieniem specjalnych partycypacyjnych obligacji zamiennych w funduszach własnych w 1997r.)

** Zysk netto do średniego stanu aktywów; ROA dla 1997 r. obliczono po wyeliminowaniu z wartości aktywów wartości obligacji restrukturyzacyjnych Skarbu Państwa

*** Dochody odsetkowe netto do średniego stanu aktywów

Zmiany stanu rezerw

w tys. zł	1997	1998	Zmiana
Koszty z tytułu rezerw celowych i aktualizacji	179 886	647 972	468 086
Odpisy na rezerwy celowe i deprecjację majątku trwałego	169 396	456 516	287 119
Należności	102 341	397 565	295 224
Pożyczki podporządkowane	799	1 270	472
Zobowiązania pozabilansowe	66 017	57 315	-8 702
Deprecjacja majątku trwałego	240	366	126
Odpisy na rezerwę na ryzyko ogólne i inne rezerwy	0	141 221	141 221
Aktualizacja majątku finansowego	10 489	50 236	39 746
Przychody z tytułu rezerw celowych i aktualizacji	193 990	428 582	234 591
Rozwiązania rezerw celowych *	158 000	418 585	260 585
Należności	115 269	222 478	107 209
Pożyczki podporządkowane	11 215	872	-10 343
Zobowiązania pozabilansowe	31 517	195 235	163 718
Rozwiązania innych rezerw	0	216	216
Aktualizacja majątku finansowego	35 990	9 780	-26 210
Różnica wartości rezerw i aktualizacji	14 105	-219 390	-233 495

* Nie uwzględnia rozwiązania rezerwy związanej z zamknięciem operacji z Centro Internationale Handelsbank

Wysokie koszty tworzenia rezerw zostały częściowo skompensowane rozwiązaniami rezerw. Największe kwoty rozwiązanych rezerw dotyczyły zwrotu gwarancji wystawionej na zlecenie Polimex-Cekop na rzecz jugosłowińskiej firmy Minel Enim w wysokości 109 mln zł oraz spłaty - zgodnie z postanowieniami ugód sądowych - przez Bank Gospodarki Żywnościowej spornych należności, na które utworzono rezerwę w wysokości 78 mln zł.

KOSZTY DZIAŁANIA

Znacznie wolniejszy niż rok wcześniej był w 1998 r. przyrost kosztów działania Banku, które zwiększyły się o 14,1% wobec 35,3% w 1997 r. Przyrost ten spowodowany był zwiększeniem o ponad 29% wydatków na personel. Wzrost kosztów wynagrodzeń był rezultatem przede wszystkim:

- podwyżek wynagrodzeń zasadniczych wszystkich pracowników oraz kadry zarządzającej,
- wprowadzenia nowego systemu wynagradzania pracowników zatrudnionych na podstawie kontraktów menedżerskich,
- wypłat odpraw pieniężnych osobom zwalnianym z pracy z przyczyn zakładu pracy.

Koszty działania Banku

w tys. zł

	1997	1998	98/99
Koszty personelu	225 660	291 660	29,2%
wynagrodzenia	148 277	190 809	28,7%
narzuty	77 383	100 851	30,3%
Koszty pozostałe	240 601	240 199	-0,2%
rzeczowe*	204 040	211 499	3,7%
projekty	24 110	61 515	155,1%
podatki i opłaty	4 747	4 872	2,6%
BFG	31 813	23 828	-25,1%
Koszty działania razem	466 261	531 859	14,1%

* Obejmuje koszty szkoleń i koszty odzieży służbowej wykazywane w Sprawozdaniu finansowym w pozycji „świadczenia na rzecz pracowników”

Przeciętne wynagrodzenie ogółem (liczone wg metodologii GUS i obejmujące wszystkie wypłacone wynagrodzenia) wyniosło 3 454 zł i było wyższe niż w 1997 r. o 35,5%. Przeciętne zatrudnienie wynoszące 4 065 etatów było niższe niż rok wcześniej o 5,8%.

Tempo wzrostu kosztów rzeczowych w wyrażeniu nominalnym było w 1998 r. bardzo niskie i wyniosło 3,7% (wobec 35% w roku poprzednim), co w kategoriach realnych oznacza spadek o 7,3%. Jednakże w 1997 r. koszty te były relatywnie wysokie ze względu na wydatki w wysokości 33,8 mln zł związane z prywatyzacją. Dynamika kosztów rzeczowych w warunkach porównywalnych - tj. po wyeliminowaniu z kosztów roku 1997 wydatków na prywatyzację - wyniosła 16,2%.

O przyroście kosztów rzeczowych w 1998 r. przesądziły wydatki związane z realizacją przedsięwzięć rozwojowych (projektów), które stanowiły nieco ponad 29% łącznych kosztów rzeczowych wobec 12% w poprzednim roku. Nastąpił znaczący wzrost kosztów usług doradczych; koszty te wyniosły blisko 54 mln zł i były wyższe niż w roku poprzednim o 103,6%. Było to związane przede wszystkim z doradztwem strategicznym i tworzeniem pionu detalicznego, a także z rozbudową systemu IBIS i systemu informacji zarządczej.

Promocja nowych usług wywołała zwiększenie kosztów reklamy o 83,1%. W związku z wdrożeniem nowych systemów nastąpił także wzrost o 141% kosztów informatycznych Banku.

W istotny sposób - bo o 22,1% - ograniczono natomiast koszty czynszów i opłat za administrowanie budynkami; zmniejszyły się również koszty zużycia materiałów.

KAPITAŁY WŁASNE I WSPÓŁCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI

Fundusze własne Banku wynosiły 2 558 mln zł i były wyższe niż przed rokiem o 25,3%. Źródłem przyrostu kapitału własnego był przede wszystkim zysk netto za 1997 r., którego 74% - 427 mln zł - przeznaczono na zwiększenie kapitałów własnych, to jest na zasilenie funduszu zapasowego i rezerwowego oraz na utworzenie funduszu ogólnego ryzyka.

Ponadto, za zgodą Komisji Nadzoru Bankowego, kapitały uzupełniające podwyższono o wartość 112 mln zł obligacji zamienionych na akcje, jako funduszy przyjętych na okres dłuższy niż 5 lat.

Kapitały własne

w tys. zł

wg stanu na 31 grudnia	1997	1998	98/97
Kapitał akcyjny	260 000	264 480	1,7%
Kapitał zapasowy	390 000	448 000	14,9%
Kapitał rezerwowy	1 080 390	1 525 681	41,2%
Fundusz ryzyka *	226 000	-	-
Fundusz ogólnego ryzyka **	-	130 000	-
Fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego	84 442	82 154	-2,7%
Inne fundusze uzupełniające (obligacje zamienne)	-	107 520	-
Fundusze własne razem	2 040 832	2 557 835	25,3%
Fundusze podstawowe	1 730 390	2 368 161	36,9%
Fundusze uzupełniające	310 442	189 674	-38,9%

* Zlikwidowany z dniem 01.01.1998r. zgodnie z ustawą z 29.08.97r. - Prawo bankowe.

** Tworzony na podstawie art.127 ustawy z 29.08.97r. - Prawo bankowe.

Współczynnik wypłacalności

	1996	1997	1998
Zaangażowania wazone ryzykiem (tys. zł)	10 202 495	14 675 469	15 904 978
Fundusze własne netto (tys. zł)	1 689 633	1 857 253	2 176 426
Współczynnik wypłacalności	16,6%	12,7%	13,7%

Obligacje te wykazywano wcześniej w zobowiązaniach z tytułu papierów wartościowych.

Podwyższenie relacji kapitał/aktywa znalazło wyraz w wyższym niż w roku poprzednim współczynniku wypłacalności¹⁾. Jego poziom na koniec 1998 r. był wyższy od poziomu określonego zarówno przez normy międzynarodowe, jak i krajowe, ustalone przez Narodowy Bank Polski. Wysoki współczynnik wypłacalności gwarantuje bezpieczeństwo Banku w warunkach niestabilnego otoczenia gospodarczego i stanowi o znacznym potencjale rozwoju w przyszłości.

FUNDUSZE ZEWNĘTRZNE

Fundusze zewnętrzne osiągnęły na koniec 1998 r. wartość 13,6 mld zł i były wyższe niż przed rokiem o 3,5%. Czynnikiem decydującym o relatywnie niskiej dynamice funduszy zewnętrz-

nych było mniejsze ich pozyskiwanie z rynku międzybankowego. Był to efekt celowej polityki ograniczania wykorzystania tych funduszy ze względu na ich wysoki koszt oraz niestabilność rynków finansowych. Jedyną poważniejszą pozycją był trzyletni kredyt w wysokości 100 mln DEM uzyskany w grudniu 1998 r. od Swedbanku.

W 1998 r. zmniejszyła się również wartość funduszy otrzymanych z emisji papierów wartościowych; w końcu tego roku były one o ponad 17% niższe niż przed rokiem w wyniku spadku o 46% zobowiązań z tytułu certyfikatów depozytowych. Emisję i sprzedaż certyfikatów depozytowych serii A i B zamknięto w listopadzie ze względu na niską rentowność oraz utrudnienia regulacyjne wprowadzone nową ustawą Prawo Bankowe. Zmniejszenie zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych było także wynikiem zaliczenia obligacji zamiennych na akcje o wartości 112 mln zł do funduszy własnych Banku.

w tys. zł

Fundusze pożyczkowe w Banku Handlowym*

wg stanu na 31 grudnia

	1997	1998	98/97
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	479 485	405 279	-15,5%
Zobowiązania wobec instytucji finansowych	5 861 882	5 025 136	-14,3%
Zobowiązania bieżące	1 037 812	612 642	-41,0%
Depozyty bankowe	3 319 588	2 667 577	-19,6%
Kredyty otrzymane	1 171 434	1 402 713	19,7%
Depozyty innych instytucji finansowych	332 872	340 919	2,4%
Inne zobowiązania	176	1 284	630,6%
Zobowiązania wobec klientów i sektora budżetowego	5 418 294	7 033 970	29,8%
Zobowiązania a vista wobec klientów	1 464 008	1 364 953	-6,8%
Zobowiązania terminowe wobec klientów	3 954 286	5 669 016	43,4%
Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych**	1 412 378	1 167 371	-17,3%
Emisje euroobligacji	1 059 593	1 048 249	-1,1%
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	20 001	-	-
Emisja obligacji zamiennych na akcje***	112 000	-	-
Emisje CD	220 784	119 122	-46,0%
Fundusze zewnętrzne razem	13 172 038	13 631 755	3,5%

* bez odsetek do zaplacenja

** Wartość zobowiązań obejmuje wartość depozytu złożonego przez spółkę zależną Handlowy Finance B.V. związanego z emisją euroobligacji

*** Wartość zobowiązań z tytułu wyemitowanych obligacji zamiennych na akcje serii „B” włączono do funduszy Banku za zgodą Komisji Nadzoru Bankowego uzyskaną w 1998 r.

¹⁾ Przedstawiony współczynnik wypłacalności obliczono zgodnie z przepisami obowiązującymi banki w Polsce w 1998 r.

DEPOZYTY KLIENTÓW NIEBANKOWYCH

Istotnym źródłem dopływu funduszy były depozyty. W końcu 1998 r. wartość przyjętych depozytów przewyższała o 25% poziom ubiegłoroczny, co spowodowało wzrost udziału Banku w rynku depozytów klientów sektora niefinansowego z 3,6% do 3,8%.

Szczególnie wysokie tempo wzrostu – podobnie, jak w całym sektorze bankowym – wykazywały depozyty osób pry-

watnych. Przyrost ten koncentrował się na rachunkach złotych. Depozyty złote osób indywidualnych w Banku Handlowym osiągnęły wartość aż o 83% wyższą niż przed rokiem.

Zwiększyła się nieco koncentracja podmiotowa depozytów. Udział środków 30 największych klientów w ogólnej wartości środków pozyskanych od podmiotów niebankowych wynosił w końcu 1998 r. 37,7% wobec 32,5% przed rokiem.

Zobowiązania wobec klientów

w tys. zł

wg stanu na 31 grudnia	1997	1998	98/97
Osoby prywatne	1 044 945	1 514 414	44,9%
Przedsiębiorstwa i instytucje niefinansowe	4 178 079	5 198 065	24,4%
Jednostki budżetowe	188 391	315 451	67,4%
Niebankowe instytucje finansowe	1 060 276	1 064 344	0,4%
Inne	6 879	6 040	-12,2%
	6 478 569	8 098 313	25,0%
Depozyty w złotych	3 393 686	4 242 214	25,0%
Rachunki bieżące	762 862	738 961	-3,1%
Depozyty terminowe	2 630 824	3 503 252	33,2%
Depozyty w innych walutach	3 078 004	3 850 059	25,1%
Rachunki bieżące	759 295	666 665	-12,2%
Depozyty terminowe	2 318 709	3 183 395	37,3%
Pozostałe zobowiązania	6 879	6 040	-12,2%
Zobowiązania wobec klientów niebankowych*	6 478 569	8 098 313	25,0%

* *Bez odsetek*

DZIAŁALNOŚĆ BANKU

KREDYTY I INNE ZAANGAŻOWANIA OBCIĄŻONE RYZYKIEM

Polityka kredytowa w 1998 r. koncentrowała się na celach jakościowych. Za cel priorytetowy uznano zwiększenie efektywności alokacji środków kredytowych i minimalizację ryzyka. Dla utrzymania bezpiecznej struktury bilansu przyjęto, że wyznacznikiem tempa wzrostu portfela kredytowego będzie dynamika funduszy stabilnych - depozytów klientów.

Należności kredytowe brutto wzrosły w 1998 r. o 15,6%, czyli wolniej niż należności kredytowe całego sektora bankowego. Spowodowało to zmniejszenie udziału Banku w rynku kredytowym ogółem z 7,6% do 6,8% oraz z 9,5% do 8,2% w rynku kredytów dla podmiotów gospodarczych (według stanu na koniec roku).

Podobnie jak przed rokiem, szczególnie wysoką dynamikę wykazywały kredyty walutowe w związku z relatywnie niskim oprocentowaniem i aprecjacją złotego. Wartość zaangażowania kredytowego w walutach obcych w końcu 1998 r. była większa o 36,4% w stosunku do roku poprzedniego. Po kilku-

Należności kredytowe

w tys. zł

wg stanu na 31 grudnia	1997	1998	98/97
Kredyty złotowe	5 005 489	5 041 867	0,7%
Kredyty walutowe	3 577 904	4 880 439	36,4%
Należności od klientów brutto*	8 583 393	9 922 306	15,6%
Podmioty gospodarcze	8 460 623	9 752 498	15,3%
Osoby prywatne	122 769	169 809	38,3%
Należności od klientów brutto*	8 583 393	9 922 306	15,6%

* Łącznie z niebankowymi instytucjami finansowymi

miesięcznym okresie stagnacji dopiero w ostatnim kwartale nastąpiło ożywienie popytu na kredyty złotowe pod wpływem rosnącego ryzyka walutowego, malejących stóp procentowych i działań marketingowych Banku. Kredytowe zaangażowanie złotowe osiągnęło w końcu 1998 r. poziom zaledwie o 0,7% wyższy niż przed rokiem, a jego udział w zaangażowaniu kredytowym ogółem obniżył się z 58,3% do 50,8%.

Podobnie jak w roku poprzednim, Bank aktywnie uczestniczył w dużych przedsięwzięciach inwestycyjnych finansowanych kredytami konsorcjalnymi. W 1998 r. wraz z Deutsche Bank AG był współorganizatorem konsorcjum dla sfinansowania rozbudowy sieci telefonii komórkowej Polkomtel SA, którego uczestnikami są liczne polskie i zagraniczne banki. Kwota kredytu wyniosła 300 mln zł i 660 mln DEM. Bank uczestniczył również – obok wielu innych banków polskich i zagranicznych - w finansowaniu budowy budynku biurowego przeznaczonego na siedzibę TUiR Warta SA i Warta Vita SA oraz w finansowaniu restrukturyzacji zadłużenia Huty Katowice SA.

KONCENTRACJA I JAKOŚĆ PORTFELA

W 1998 r. koncentracja podmiotowa zaangażowań kredytowych nieco się zmniejszyła. Udział pierwszej trzydziestki kredytobiorców o najwyższym zaangażowaniu w wartości portfela Banku obniżył się z 42,9% do 38,6%.

Nastąpiło niewielkie pogorszenie jakości portfela mierzonej udziałem należności nieregularnych w tym portfelu. Było to głównie następstwo przekwalifikowania do grupy należności wątpliwych kilku w pełni obsługiwanych zaangażowań kredytowych o znacznej wartości w związku z pogorszeniem się wyników finansowych spółek. Odsetek należności przeterminowanych kształtował się jednak na bardzo niskim poziomie i wyniósł w końcu 1998 r. 3,6% wobec 4% w roku poprzednim.

Podobnie jak w latach poprzednich, osiągnięty przez Bank poziom rezerw celowych na zaangażowania nieregularne w pełni spełniał wymogi określone przepisami Narodowego Banku Polskiego.

Jakość należności kredytowych i rezerwy celowe

w tys. zł

wg stanu na 31 grudnia	1997	1998	98/97
Należności od klientów brutto	8 583 393	9 922 306	15,6%
Należności nieregularne w tym:	722 624	987 830	36,7%
ponizej standardu	347 889	290 973	-16,4%
wątpliwe	17 163	302 267	1661,2%
stracone	357 572	394 589	10,4%
Należności przeterminowane	347 047	360 608	3,9%
Rezerwa celowa na należności od klientów	420 710	535 060	27,2%
Udział należności nieregularnych w należnościach ogółem	8,4%	10,0%	-
Udział należności przeterminowanych w należnościach ogółem	4,0%	3,6%	-
Relacja rezerw celowych do należności nieregularnych	58,2%	54,2%	-

Koncentracja sektorowa zaangażowań kredytowych

wg stanu na 31 grudnia	1997	1998
Handel hurtowy i komisowy	10,5%	11,3%
Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	7,9%	8,1%
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	9,4%	7,0%
Poczta i telekomunikacja	6,3%	5,8%
Produkcja chemikaliów, wyrobów chemicznych i włókien sztucznych	4,3%	5,8%
Konglomeraty (dawne PHZ) *	9,1%	5,7%
Budownictwo	3,4%	5,0%
Transport lądowy, transport rurociągami	4,5%	4,6%
Produkcja metali	4,1%	4,6%
Produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep	1,7%	3,2%
Wytwarzanie produktów koksowania węgla, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw	3,3%	2,8%
Wytwarzanie produktów z drewna i korka	2,5%	2,5%
Produkcja maszyn i urządzeń gdzie indziej nie sklasyfikowana	3,3%	2,5%
Transport wodny	2,4%	2,4%
Produkcja mebli; działalność produkcyjna gdzie indziej nie sklasyfikowana	2,1%	2,3%
Pozostałe sektory	25,3%	26,4%
Zaangażowania ogółem	100,0%	100,0%

* Z działu „handel hurtowy i komisowy” wyodrębniono grupę „konglomeraty” (dawne PHZ), których działalność w odróżnieniu od przedsiębiorstw zajmujących się handlem jako działalnością podstawową obejmuje: handel, produkcję, usługi w ramach różnych sektorów gospodarki

ZAANGAŻOWANIA POZABILANSOWE

Wolumen zaangażowań pozabilansowych zmniejszył się w 1998 r. o 11,1% w stosunku do roku poprzedniego głównie na skutek ograniczenia zakresu wykorzystania akredytywy jako instrumentu płatności w rozliczeniach zagranicznych. Coraz powszechniejszą formą płatności był przekaz. Operacje dokumentowe stosuje się obecnie w obrotach z krajami o podwyższonym ryzyku, tj. z krajami azjatyckimi i południowoamerykańskimi, które mają stosunkowo niewielki udział w łącznej wartości obrotów obsługiwanych przez Bank Handlowy.

Ujemną dynamikę wykazywały również kredyty przyrzeczone, co jest zapowiedzią przewidywanej na 1999 r. stabilizacji poziomu zadłużenia kredytowego. Założenia polityki kredytowej na 1999 r. przewidują, podobnie jak w 1998 r., działania zorientowane przede wszystkim na poprawę jakości portfela i jego dochodowości, przy relatywnie niskiej dynamice wzrostu portfela.

Poziom rezerw na zobowiązania pozabilansowe obniżył się o blisko 80% wskutek rozwiązania 109 mln zł rezerwy na gwarancję wystawioną na zlecenie Polimex-Cekop na rzecz jugosłowiańskiej firmy Minel Enim.

Zobowiązania pozabilansowe

w tys. zł

wg stanu na 31 grudnia	1997	1998	98/97
Zobowiązania pozabilansowe razem	6 565 057	5 845 164	-11,0%
w tym:			
Gwarancje	3 002 377	3 168 192	5,5%
<i>w tym: na rzecz Handlowy Finance B.V. *</i>	735 071	732 146	-0,4%
Akredytywy własne	1 034 505	524 634	-49,3%
Akredytywy obce potwierdzone	159 081	97 314	-38,8%
Kredyty przyrzeczone	2 369 093	2 055 024	-13,3%
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	173 858	35 056	-79,8%
Stopień pokrycia rezerwami	2,6%	0,6%	

* Dotyczy gwarancji udzielonej spółce Handlowy Finance B.V. w związku z emisją euroobligacji

WINDYKACJE

Bank kontynuował działania windykacyjne poprzez postępowania upadłościowe, układowe i egzekucyjne lub też drogą restrukturyzacji zadłużenia klienta wobec Banku.

Najistotniejszym osiągnięciem Banku w tej dziedzinie w 1998 r. było zawarcie pięciu ugód sądowych dotyczących wierzytelności od BGŻ jako wystawcy gwarancji dla 4 spółek i bezpodstawnego pobrania z rachunku Banku 53 mln zł. W wyniku tych ugód BGŻ zapłacił Bankowi 119,8 mln zł z tytułu zadłużenia kapitałowego i odsetek.

ZAANGAŻOWANIE BANKU W ROSJI

Kryzys rosyjski, którego skutki odczuły banki na całym świecie, miał zasadniczy wpływ na pogorszenie się wyniku finansowego Banku. Ekspozycja Banku wobec rynku rosyjskiego obejmowała należności handlowe, skupione wierzytelności, udziały w kredytach konsorcjalnych i inne instrumenty finansowe. Wartość tej ekspozycji wyniosła w końcu 1998 r. 166,9 mln zł (bez kredytu dla Gazpromu) i była w 94,2% zabezpieczona rezerwami celowymi w wysokości 157,3 mln zł.

Rezerwy nie objęły zaangażowania w wysokości 50 mln USD związanego z przejściem części praw do należności z tytułu kredytu udzielonego firmie Gazprom przez konsorcjum banków zachodnich pod przewodnictwem Dresner Bank na finansowanie gazociągu Jamał-Europa Zachodnia. Zaangażowanie to jest bowiem zabezpieczone cesją, przekazywanych na specjalny rachunek otwarty w banku niemieckim należności od zachodnio-europejskich importerów gazu.

OBSŁUGA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO

W 1998 r. wartość obrotów z zagranicą rozliczonych przez Bank ustabilizowała się na poziomie roku poprzedniego. Wobec wyższej dynamiki obrotów handlowych z zagranicą w skali gospodarki udział Banku w rozliczeniach zagranicz-

nych nieco się obniżył, chociaż kształtował się nadal na relatywnie wysokim poziomie plasując go na pozycji zdecydowanego lidera na tym rynku.

Stopniowe obniżanie się udziału w rynku obrotów z zagranicą wynika w dużej mierze z przyczyn strukturalnych; rozwój importu w skali kraju jest bowiem wynikiem działalności średnich i małych przedsiębiorstw, które stanowią mały odsetek klientów Handlowego, a także z rosnącej konkurencji innych banków.

Na dynamikę rozliczonych przez Bank operacji handlu zagranicznego w 1998 r. wpłynęło zmniejszenie się eksportu do państw dawnego ZSRR w następstwie wprowadzonych przez Bank ograniczeń w finansowaniu obrotów handlowych z krajami o podwyższonym ryzyku.

INWESTYCJE KAPITAŁOWE

W 1998 r. Bank blisko 2-krotnie zwiększył wartość zaangażowania kapitałowego (z 645 mln zł do 1 265 mln zł).

Inwestycje realizowane bezpośrednio przez Bank były wyższe niż w roku poprzednim o 46% i stanowiły ok. 40% ogółu inwestycji kapitałowych. Przyrost zaangażowań dokonywał się głównie za pośrednictwem spółek zależnych, w formie podwyższeń kapitału, zwrotnych dopłat i pożyczek podporządkowanych; przyrost ten w stosunku do grudnia 1997 r. wyniósł 107%.

Znaczący wpływ na wielkość zaangażowania inwestycyjnego miał zakup akcji Pekao SA, który spowodował jego wzrost o ok. 40%.

Portfel aktywny zwiększył się o 52% i stanowił w końcu 1998 r. blisko 65% wartości portfela. Do najważniejszych transakcji zakupu przeprowadzonych w portfelu aktywnym Banku zaliczyć należy: zakup udziałów w BIZON Sp. z o.o. (90,6 mln zł), podwyższenie kapitału w Centro Internationale Handelsbank A.G. w Wiedniu (71,7 mln zł), objęcie akcji założycielskich w NIF Funds Holdings PCC Ltd. (35 mln zł), objęcie akcji dwóch nowych emisji w DROMEX SA (28,8 mln zł), objęcie akcji i obligacji nowej emisji w TECHMEX SA (20,7 mln zł) oraz nowej emisji akcji w Eastbridge N.V. (20,6 mln zł).

Wartość i udział rynkowy Banku w obrotach towarowych i usługowych z zagranicą

	1996	1997	1998	98/97
Obroty w mln USD	17 500	18 550	18 493	-0,3%
Eksport	9 094	9 382	9 432	0,5%
Import	8 406	9 169	9 062	-1,2%
Udział rynkowy ogółem (%)	27,4	25,4	22,5	-2,9
Eksport	32,7	30,3	27,8	-2,5
Import	23,2	21,9	18,8	-3,1

Inwestycje kapitałowe

w tys. zł

wg stanu na 31 grudnia	1997	1998	98/97
Akcje i udziały	329 364	500 311	51,9%
Pożyczki podporządkowane, dopłaty i dotacje*	315 136	764 306	142,5%
Zaangażowanie inwestycyjne ogółem	644 501	1 264 617	96,2%

* Bez pożyczek podporządkowanych dla IPC

Jednocześnie w roku 1998 Bank sprzedał pakiety akcji m.in. spółek: BIZON Sp. z o.o. (109,7 mln zł), SIPMA SA (59,1 mln zł), Winiary SA (72,8 mln zł) i Goplana SA (18,9 mln zł). Transakcje te realizowane zarówno bezpośrednio przez Bank, jak i przez spółki inwestycyjne.

O wielkości portfela strategicznego zdecydowało objęcie przez Bank Handlowy udziałów w nowo utworzonych spółkach: PKO/Handlowy PTE (60 mln zł), Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych (18 mln zł) i Zurich Handlowy TU na Życie i Zurich Handlowy TU (łącznie wartość 15 mln zł) oraz Bank Rozwoju Cukrownictwa S.A. (13,3 mln zł).

Równocześnie nastąpiło zmniejszenie o ponad 78% portfela restrukturyzacyjnego w wyniku przeprowadzenia szeregu transakcji sprzedaży, z których najważniejsze to sprzedaż akcji spółek Poltex S.A. i Małaszewicze Sp. z o.o.

DZIAŁALNOŚĆ NA PIERWOTNYM RYNKU KAPITAŁOWYM

Bank Handlowy jest aktywnym uczestnikiem pierwotnego rynku kapitałowego. W roku 1998 przeprowadził 325 emisji bonów handlowych o łącznej wysokości 4 307 mln zł dla 18 emitentów. Największą z nich była emisja dla Telekomunikacji Polskiej S.A. Stanowiła ona 52,8% łącznej sprzedaży bonów. Znaczącą wartość miały również emisje bonów handlowych spółek Daewoo (289 mln zł), Wegłokoks (260 mln zł) i Pekaes (130 mln zł).

Udział Banku w pierwotnym rynku krótkoterminowych papierów dłużnych w 1998 r. wyniósł 25,2% wobec 20,1% w roku poprzednim.

Centrum Operacji Kapitałowych Banku Handlowego pełniło także rolę oferującego dla 6 emitentów akcji; łączna wartość przygotowanych emisji wyniosła 273,7 mln zł. Bank był również członkiem konsorcjów dystrybucyjnych publicznych subskrypcji osiągając 113 mln zł wartości sprzedanych akcji.

DZIAŁALNOŚĆ MAKLERSKA

Dekoniunktura na giełdzie w drugiej połowie roku i zmniejszenie liczby obsługiwanych przez Bank afiliowanych biur maklerskich to główne przyczyny niskiej dynamiki obrotów papierami wartościowymi zrealizowanych przez Centrum Operacji Kapitałowych.

Centrum Operacji Kapitałowych mieści się w tym samym budynku co Warszawska Giełda Papierów Wartościowych

Liczba obsługiwanych przez Bank afiliowanych biur maklerskich zmniejszyła się w ciągu roku z 9 do 3. Niektóre biura, jak np. Miejski Dom Maklerski, Dom Maklerski BMT, Dom Maklerski Partner, Arabski i Gawor Biuro Maklerskie zakończyły działalność. Ich udział w obrotach Giełdy wynosił około 3%. Niektóre biura zostały wchłonięte przez inne biura, a jeszcze inne zdecydowały się na bezpośrednie uczestnictwo w Giełdzie. W efekcie zrealizowane przez Bank na GPW i CTO obroty osiągnęły 6,3 mld zł wobec 9 mld zł w roku poprzednim; udział Banku w obrocie akcjami obniżył się z 15% do 10,6%.

W 1998 r. Bank pełnił także funkcję specjalisty dla 37 spółek (29 w roku poprzednim).

USŁUGI POWIERNICZE

Udział Banku Handlowego w rynku usług powierniczych mierzonej wartością powierzonych aktywów szacuje się na ok. 20%. Wartość akcji administrowanych przez Bank stanowiła w końcu roku 8,3% kapitalizacji giełdy wobec 11,6% przed rokiem.

Liczba banków świadczących usługi depozytariusza w ciągu ostatnich dwóch lat zwiększyła się z 6 do 15. W warunkach rosnącej konkurencji za sukces Banku należy uznać utrzymanie w portfelu niemal wszystkich klientów od momentu podpisania umowy powierniczej. W 1998 r. podpisano około pięćdziesięciu nowych umów. Klientami Banku są w przeważającej większości duże zagraniczne instytucje finansowe – globalne banki powiernicze, zagraniczne fundusze emerytalne, fundusze powiernicze, fundusze inwestycyjne, banki inwestycyjne, brokerzy, towarzystwa ubezpieczeniowe oraz duże korporacje przemysłowe.

Bank Handlowy obsługiwał portfel o wartości – wg stanu w końcu roku - 8,5 mld zł; zrealizowane obroty osiągnęły wartość 88,9 mld zł, czyli o 67,5% wyższą niż w roku poprzednim.

OPERACJE NA RYNKU PIENIĘŻNYM I WALUTOWYM

Bank aktywnie uczestniczył w operacjach rynku pieniężnego, co było związane z zarządzaniem płynnością, operacjami zarobkowymi i na zlecenie klientów.

Jedną z głównych form aktywności w tej dziedzinie był udział w operacjach otwartego rynku. W ciągu roku Bank utrzymywał portfel emitowanych przez NBP bonów pieniężnych w wysokości 400-600 mln zł, lokując w nie nadwyżki płynności. Bank korzystał sporadycznie z kredytu lombardowego.

Na rynku depozytów międzybankowych codzienne obroty Banku Handlowego – jak i całego rynku – znacznie się zwiększyły i wynosiły 400 mln zł - 600 mln zł wobec 100 mln zł - 450 mln zł w roku poprzednim.

Bank aktywnie uczestniczył w operacjach rynku pieniężnego

Malejące stopy procentowe i uproszczenie zasad rozliczania transakcji przyczyniły się do gwałtownego wzrostu obrotów na międzybankowym rynku obligacji skarbowych, które stały się alternatywą dla bonów skarbowych i depozytów. Obroty Banku na rynku obligacji skarbowych osiągnęły 19 mld zł i były wyższe o prawie 14 mld zł niż w roku poprzednim, co było rezultatem wzmożonego popytu na te papiery ze strony inwestorów zagranicznych; w ostatnich miesiącach roku inwestorzy ci wyzbywali się zarówno obligacji jak i bonów skarbowych. Na rynku bonów skarbowych Bank zrealizował obroty o wartości 16,9 mld zł, to jest o prawie 2 mld zł niższe niż przed rokiem. Udział Banku w rynku pierwotnym bonów skarbowych wynosił 21,3%.

Nastąpił szybki rozwój rynku instrumentów swap rynku pieniężnego, na którym szacunkowy udział Handlowego wynosił 15-20%.

Redukcje podstawowych stóp procentowych wywołały również gwałtowny wzrost obrotów na wtórnym rynku bonów handlowych. Wartość zawartych przez Bank transakcji obrotu tym instrumentem osiągnęła 9,1 mld zł podczas, gdy w 1997 r. - 3,3 mld zł. Ponad 35% łącznej wartości obrotów stanowiły operacje bonami Telekomunikacji Polskiej SA, o czym zdecydowały zarówno wysoka wartość programu, opiewająca na 1,4 mld zł, jak i fakt, że spółka ta jest powszechnie znana.

Odnotowano również wzrost zainteresowania obligacjami komunalnymi. Obroty Banku tym instrumentem osiągnęły wartość 636 mln zł (w 1997 r. – niespełna 41 mln).

W 1998 r. Bank utrzymał pozycję animatora na rynku walutowym. Z powodu ograniczania pozycji otwartych w obawie

przed potencjalnymi stratami zmalała aktywność wielu jego uczestników. Obroty dzienne Banku kształtowały się na ogół między 150 a 250 mln USD i stanowiły szacunkowo 10 - 15% łącznych obrotów.

Ponad dwukrotnie wzrosła liczba transakcji terminowych. Z 331 zrealizowanych przez Bank operacji terminowych, większość stanowiły transakcje typu *forward*. Wartość tych transakcji kształtowała się w granicach od 30 tys.USD do 12 mln USD.

Rozszerzono ofertę Banku w zakresie instrumentów pochodnych wprowadzając do niej walutową transakcję terminową – NETTA, terminową transakcję na stopę procentową – FRA i transakcje typu *swap* procentowy i *swap* walutowo-procentowy. Wartość zawartych transakcji typu NETTA wyniosła 266,6 mln zł.

Bank realizował opcje walutowe dla relacji kursowych USD/PLN i DEM/PLN, osiągając pozycję animatora rynku zarówno na rynku polskim, jak i zagranicznym. Przed kryzysem rosyjskim obroty sięgały 100-150 mln USD tygodniowo. Udział Handlowego w tym rynku był stabilny i wynosił w końcu roku ok.15%.

USŁUGI AGENCYJNE

Działalność Banku związana z funkcją Agenta Płatniczego Rządu polegała na bankowej obsłudze zobowiązań i należności Skarbu Państwa.

W 1998 r prowadzono obsługę umów kredytowych, refinansowych, redukcyjnych, kompensacyjnych, kooperacyjnych, umów o ekokonwersji oraz obsługę rachunków kliringowych i barterowych.

Zgodnie z nową umową, zawartą 31 grudnia 1998 z Ministerstwem Finansów, powierzono Bankowi Handlowemu w Warszawie SA obsługę zagranicznych zobowiązań i należności Skarbu Państwa także na lata następne.

BANKOWOŚĆ DETALICZNA

Zgodnie z założeniami realizowanej strategii dywersyfikacji działalności i zmniejszania zależności wyników finansowych od tradycyjnych źródeł dochodu, Bank rozpoczął działalność w kilku nowych dziedzinach.

Do najważniejszych osiągnięć należy bez wątpienia zaliczyć pomyślny debiut Handlobanku na rynku usług dla osób prywatnych. W ciągu 3 miesięcy 1998 r. 4 jego oddziały pozyskały 8 614 klientów. Odróżniający się nowoczesnością od modelu banku detalicznego dominującego na rynku Handlobank zaoferował klientom usługi bankowości telefonicznej. Dzięki nim, a także dzięki kartom płatniczym i kredytowym, czas obecności klienta

w placówce Handlobanku ograniczony został do niezbędnego minimum związanego z założeniem rachunku. Rozwijanie dystrybucji produktów depozytowych przez telefon stwarza bankowi możliwość pozyskania depozytów detalicznych bez konieczności kosztownego rozbudowywania majątku trwałego.

Wysoką funkcjonalność zapewnia mu nowoczesny system komputerowy – system Profile/Anyware firmy Sanchez z wykorzystaniem sprzętu firmy Compaq. Klienci Handlobanku realizują transakcje za pomocą kart płatniczych instytucji Europy.

Przewiduje się dynamiczny rozwój operacji realizowanych przez Handlobank w 1999 r, także dzięki otwarciu 30 nowych placówek w dziesięciu największych miastach Polski i zwiększeniu

„...pomyślny debiut Handlobanku na rynku usług dla osób prywatnych. W ciągu 3 miesięcy 1998 r. 4 jego oddziały pozyskały 8 614 klientów.”

„Klienci Handlobanku realizują transakcje za pomocą kart płatniczych instytucji Europy”.

liczby bankomatów o zróżnicowanym zakresie realizowanych operacji. Oczekuje się, że rozwój pionu detalicznego przyczyni się do zmniejszenia strukturalnego niedoboru depozytów, który powstał w rezultacie koncentracji działalności Banku Handlowego na rynku usług dla klientów korporacyjnych.

FUNDUSZE EMERYTALNE I INWESTYCYJNE

W 1998 r. Bank Handlowy przygotował szeroką ofertę w związku z rozpoczynającą się w roku następnym reformą ubezpieczeń społecznych. Utworzeniem 27 października 1998 r. wspólnie z PKO BP – największym polskim bankiem detalicznym - spółki PKO /Handlowy Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA zapoczątkowano aktywne uczestnictwo Banku w polskiej reformie emerytalnej. PKO/Handlowy Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA jako jedno z pierwszych uzyskało licencję Urzędu Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi oraz promesę zezwolenia na zarządzanie otwartym funduszem emerytalnym w ramach II filaru – kapitałowego – zreformowanego systemu emerytalnego.

PKO/Handlowy PTE korzysta z doświadczeń i doradztwa partnera chilijskiego – firmy Provida Internacional S.A. – która jest największą pod względem liczby uczestników firmą w Ameryce Południowej zarządzającą funduszami emerytalnymi. Firma ta ma opcję na zakup do 20% udziału w kapitale akcyjnym spółki. Kapitał akcyjny wynosił w końcu 1998 r. 120 mln zł.

Poprzez Biuro do Spraw Funduszy Emerytalnych Bank pełni nową funkcję – doradcy emerytalnego przedsiębiorstw. Lista oferowanych przez Biuro usług obejmuje wszelkie czynności związane z uruchomieniem przez przedsiębiorstwa Pracowniczego Funduszu Emerytalnego w ramach III filaru. Bank oferuje m. in. tworzenie takich funduszy za pomocą instytucji wchodzących w skład grupy Banku Handlowego, a mianowicie poprzez:

- Międzyzakładowy Program Emerytalny powstały pod egidą Banku Handlowego,
- Zurich Handlowy Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie w formie grupowego ubezpieczenia na życie z funduszem inwestycyjnym,
- Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych w formie umowy ze specjalistycznym Otwartym Funduszem Inwestycyjnym „Kapitał – Handlowy Senior”.

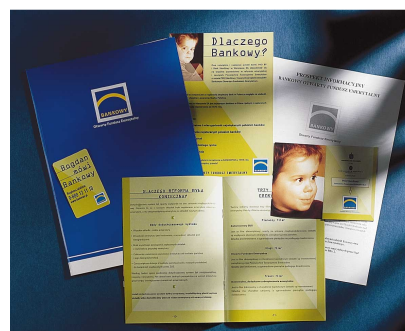
Otwarty Fundusz Inwestycyjny „Kapitał – Handlowy Senior” jest jednym z pięciu utworzonych w 1998 r. otwartych funduszy obsługiwanych przez Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Banku Handlowego SA, Kapitał – Handlowy. Cztery pozostałe to otwarte fundusze inwestycyjne dla osób prywatnych, zróżnicowane pod względem poziomu podejmowanego ryzyka. Klientom Towarzystwa proponuje się również celowe plany oszczędnościowe – Pewne Jutro, Dziecko i Skarbonka.

Utworzenie 27 października 1998 r. wspólnie z PKO BP spółki PKO /Handlowy Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA zapoczątkowało aktywne uczestnictwo Banku w polskiej reformie emerytalnej

Biuro Obsługi Klienta Bankowego Otwartego Funduszu Emerytalnego przy ul. Siennej 75 w Warszawie

Bank Handlowy przygotował szeroką ofertę w związku z rozpoczynającą się w 1999 r. reformą ubezpieczeń społecznych

Kapitał Handlowy

Kapitał Handlowy to otwarte fundusze inwestycyjne i celowe plany oszczędnościowe

UBEZPIECZENIA

W roku 1998 rozpoczęto sprzedaż polis ubezpieczeniowych przez utworzone przez Bank Handlowy razem z Zurich Insurance Group spółki Zurich Handlowy Towarzystwo Ubezpieczeń SA i Zurich Handlowy Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA. Partnerem Banku Handlowego stała się jedna z największych firm ubezpieczeniowych na świecie z ponad 125-letnim doświadczeniem w tej dziedzinie. W obu spółkach partnerzy polski i szwajcarski mają po 50% akcji. Kapitał zakładowy każdej wynosi 15 mln zł.

W maju 1998 spółka Zurich Handlowy Towarzystwo Ubezpieczeń SA rozpoczęła sprzedaż ubezpieczeń majątkowych dla podmiotów gospodarczych.

Działająca od 6 stycznia 1998 r. spółka Zurich Handlowy Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA od września prowadzi sprzedaż polis ubezpieczeniowych na życie. W ofercie znalazły się ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci, ubezpieczenia na życie, rentowe, wypadkowe i chorobowe, w tym także związane z funduszem inwestycyjnym. Ubezpieczenia tej firmy mieścić się będą także w III filarze ubezpieczeń społecznych. Firma prowadzi sprzedaż polis za pośrednictwem 21 biur i ok. 3 000 agentów (wg stanu na koniec roku).

EURO

W związku z zapowiadaniem wprowadzeniem wspólnej waluty euro na obszarze 11 krajów Unii Europejskiej Bank Handlowy wprowadził do oferty produkty w nowej walucie. Celem Banku jest uzyskanie takiej funkcjonalności w zakresie świadczenia usług bankowych w euro i walutach narodowych, jaką osiągnęły banki tych krajów.

W roku 1998 rozpoczęto sprzedaż polis ubezpieczeniowych przez utworzone przez Bank Handlowy razem z Zurich Insurance Group spółki

Firma prowadzi sprzedaż polis za pośrednictwem 21 biur i ok. 3000 agentów

ZMIANY W BANKU

ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE

W 1998 r. kontynuowano reformę struktury organizacyjnej Banku i mechanizmów zarządzania. W latach wcześniejszych proces ten dotyczył przede wszystkim oddziałów i obejmował powołanie oddziałów regionalnych oraz utworzenie pionu sprzedaży, którego filarem stali się doradcy bankowi odpowiedzialni za kształtowanie relacji Banku z klientami korporacyjnymi.

W 1998 r. nastąpiło wyodrębnienie trzech pionów transakcyjnych, odpowiedzialnych za realizację celów rynkowych w podstawowych obszarach działalności Banku, a mianowicie:

- Pionu Współpracy z Bankami i Instytucjami Rządowymi;
- Pionu Bankowości Komercyjnej i Inwestycyjnej;
- Pionu Operacji Pieniężnych i Kapitałowych.

Podstawowe funkcje wsparcia skoncentrowano w kilku pionach funkcjonalnych, obejmujących takie obszary, jak: technologie informacyjne i operacje, finanse i kontrola ryzyk, administracja i logistyka oraz kontrola wewnętrzna.

Do nowej struktury kompetencji i odpowiedzialności dostosowano system planowania finansowego i budżetowania. Osoby kierujące poszczególnymi strukturami - od poziomu podstawowego jednostek organizacyjnych do poziomu pionów transakcyjnych i funkcjonalnych - działają w ramach ustanowionych dla nich budżetów i osobiście odpowiadają za ich wykonanie.

Scentralizowano obsługę operacji dokumentowych w obrocie zagranicznym w Centrum Operacji Zagranicznych w Warszawie.

W końcu 1998 r. Bank zatrudniał 4125 osób, to jest o 135 osób (3,2%) mniej niż przed rokiem. Przyczyniły się do tego zarówno zmiany organizacyjne (liczba osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy wyniosła 290 osób), jak i narzucona dyscyplina budżetowa. Trzeba zaznaczyć, że spadek zatrudnienia miał miejsce w okresie, w którym następował proces dywersyfikacji działalności bankowej oraz rozwijania niektórych funkcji wsparcia. Było to możliwe dzięki intensyfikacji wykorzystania zasobów kadrowych, poprawie kwalifikacji pracowników i ulepszaniu systemów motywacyjnych.

W 1998 r. wprowadzono nowy system premiowania doradców bankowych i osób prowadzących operacje na rynku kapitałowym i pieniężnym, uzależniający poziom ich wynagrodzeń od wypracowanej nadwyżki finansowej.

ROZWÓJ ORGANIZACYJNY

W 1998 r. Bank prowadził prace przygotowawcze związane z potencjalnym udziałem w procesie prywatyzacji i konsolidacji polskiego sektora bankowego. Główny nurt tych działań dotyczył połączenia z bankiem Pekao SA w celu stworzenia silnej kapitałowo i organizacyjnie instytucji finansowej o polskiej tożsamości, zdolnej do sprostania nasilającej się konkurencji banków zagranicznych. Wyrazem gotowości do zrealizowania tego projektu było nabycie w ofercie publicznej akcji tego banku, stanowiących 4,6% kapitału akcyjnego tego banku. Oferta banku nie została przyjęta przez Ministra Skarbu Państwa.

Po 78 latach nieobecności Bank otworzył w maju 1998 r. przedstawicielstwo w Kijowie. Do zadań tej placówki należy ocena lokalnych warunków i potrzeb prowadzenia obsługi bankowej, promocja usług oraz pozyskiwanie klientów.

SYSTEM INFORMATYCZNY

Rozbudowa i usprawnienie systemu informatycznego należy do priorytetowych celów Banku. W 1998 r. wdrożono nowe aplikacje umożliwiające automatyzację wielu obszarów działalności oraz prowadzono prace związane z infrastrukturą technologiczną Banku.

ROK 2000

Fundamentalne znaczenie dla funkcjonowania Banku miały, prowadzone na szeroką skalę, prace nad modyfikacją systemu informatycznego, zapewniające sprawne jego działanie po zmianie zapisu daty, która nastąpi 1 stycznia 2000 r. Ze względu na złożoność zagadnienia przygotowania rozpoczęto w 1997 r. od szczegółowej inwentaryzacji wszystkich działających w Banku aplikacji i urządzeń, wszelkich sprzężeń między nimi oraz identyfikacji potencjalnych ryzyk. W 1998 r. prawie wszystkie systemy i aplikacje zostały dostosowane, co potwierdziły przeprowadzone testy.

Prace w ramach projektu podzielono na trzy zespoły tematyczne:

- zespół technologiczny, zajmujący się problemami informatycznymi,
- zespół biznesowy, zajmujący się badaniem stopnia przygotowania się klientów Banku do Roku 2000, oceną ryzyk z tym związanych oraz przygotowaniem planów awaryjnych,
- zespół techniczny, zajmujący się infrastrukturą (centrale telefoniczne, systemy kontroli dostępu itp.).

Bank uczestniczył w licznych testach prowadzonych zarówno w polskich instytucjach, jak również z partnerami zagranicznymi. Zakończenie podstawowych prac projektu Rok 2000 przewidyuje się na czerwiec 1999 r.

ZMIANY W SYSTEMACH TRANSAKCYJNYCH

Powodzeniem zakończyło się wdrożenie systemu operacyjnego Kondor+, obsługującego działalność dealerską w zakresie operacji zawieranych na międzybankowym rynku pieniężnym i rynku kapitałowym. System ten zapewnia bieżącą wycenę wszystkich pozycji otwartych w dealing roomie w niemal wszystkich produktach finansowych, będących przedmiotem obrotu w Banku, ich bieżącą kontrolę oraz automatyczne generowanie różnorodnych raportów od raportów wynikowych do raportów cash flow.

System Kondor+ został zintegrowany z głównym systemem księgowym Banku poprzez automatyczny interfejs zbudowany w systemie Cloverleaf w technologii middleware.

Wdrożono ponadto szereg aplikacji usprawniających m.in. operacje związane z działalnością maklerską i prowadzeniem rachunków nostro; wdrożono technologie archiwizacji danych na dyskach optycznych, co znacznie ograniczy liczbę raportów i ułatwi pracownikom operacyjnym dostęp do bieżących informacji o przeprowadzonych operacjach.

Przełomowe znaczenie dla obsługi klientów realizujących masowe płatności miało sfinalizowanie prac nad systemem skanowania i automatycznego przetwarzania dokumentów, dzięki czemu do oferty banku wprowadzono nową usługę - Przetwarzanie Masowych Zleceń Płatniczych.

W 1998 roku kontynuowano prace związane z funkcjonowaniem systemu IBIS, nakierowane na obniżkę pracochłonności i kosztów związanych z obsługą transakcji bankowych w tym systemie. Rozszerzono zakres automatycznej obsługi komunikatów (STP), zrealizowano system automatycznego przetwarzania komunikatów na rzecz beneficjentów posiadających rachunki w innych bankach krajowych (Turnaround). Wdrożono aplikację do obsługi lokat krótkoterminowych. W zasadniczym stopniu zwiększono funkcjonalność oferowanych klientom rozwiązań w zakresie home banking.

MIS

Istotny postęp nastąpił w pracach związanych z tworzeniem systemu informacji zarządczej (MIS) w jego podstawowych obszarach, jakimi są:

- infrastruktura, zasilanie i administracja zbiorczej bazy danych,
- model danych w warstwie ogólnej, model fizyczny i dla niektórych produktów bankowych,
- aplikacje (planu finansowego, rentowności klientów).

Rozpoczęto także wdrożenie aplikacji IPS/ Sendero dla celów pomiaru ryzyka, zarządzania aktywami i pasywami oraz nowego pomiaru rentowności transakcji odsetkowych (system FTP).

INWESTYCJE INFRASTRUKTURALNE

W 1998 roku zrealizowano projekt związany z całkowitą przebudową strategicznej platformy systemowej Banku AS/400 do technologii RISC. Prowadzono duże inwestycje związane z rozbudową sieci lokalnych (LAN) oraz sieci rozległej (WAN). W drugiej połowie roku rozpoczęto prace związane z wdrożeniem nowoczesnego systemu zarządzania siecią oraz systemu wspierającego pracę Centralnego Biura Help Desk.

NAKLADY INWESTYCYJNE

Poniesione w 1998 r. wydatki inwestycyjne w wysokości 137,8 mln zł były wyższe niż przed rokiem o 13,3%. Wzrost ten był spowodowany przede wszystkim realizacją szeregu przedsięwzięć związanych z rozwojem systemu informatycznego Banku, a także z budową pionu detalicznego. Na przedsięwzięcia te przeznaczono 66,9 mln zł, wobec niecałych 14 mln zł w roku poprzednim.

Nakłady inwestycyjne

w tys. zł

	1997	1998	98/97
Inwestycje i modernizacje nieruchomości	71 713	57 361	-20,0%
Zakupy środków trwałych ruchomych, w tym:	49 943	80 452	61,1%
- ogólnego przeznaczenia	5 520	5 595	1,4%
- na cele zabezpieczeń	269	198	-26,2%
- zakupy środków trwałych i wartości niematerialnych			
- z zakresu informatyki i telekomunikacji	44 155	74 659	69,1%
Nakłady inwestycyjne ogółem	121 656	137 812	13,3%

Blisko 20% łącznych nakładów stanowiły wydatki związane z budową pionu detalicznego. Wyniosły one 26,9 mln zł. Prawie 22 mln zł przeznaczono na modernizację systemu IBIS poprzez zastosowanie nowoczesnej technologii RISC, dzięki której nastąpi znaczne podniesienie bezpieczeństwa ciągłości pracy, uproszczenie obsługi administracyjnej i obniżenie kosztów eksploatacji systemu informatycznego. Poniesiono także nakłady związane z wdrożeniem systemu Kondor+, obsługującego działalność dealerską na rynku pienięż-

nym i kapitałowym (2,9 mln zł) oraz nakłady na dostosowanie systemu informatycznego do zmiany zapisu daty w 2000 r. (5,2 mln zł).

O wysokości nakładów na modernizację nieruchomości przesądziły koszty prac zamykających proces adaptacji kompleksu budynków przy ul. Golezowskiej do potrzeb mieszczących się w nich jednostek Banku, budowa docelowej siedziby oddziału w Gdańsku oraz udział w budowie Centrum Giełdowego.

Placówki Banku

ODDZIAŁY KRAJOWE

- Białystok • Bielsko-Biała • Bydgoszcz • Częstochowa • Gdańsk • Gdynia •
- Gorzów Wielkopolski • Kalisz • Katowice • Kielce • Konin • Kraków •
- Lublin • Łódź • Olsztyn • Opole • Płock • Poznań •
- Rzeszów • Słupsk • Szczecin •
- Warszawa-I Oddział • Warszawa-II Oddział •
- Warszawa-III Oddział • Warszawa-IV Oddział •
- Warszawa-VI Oddział • Warszawa-VII Oddział •
- Wrocław • Zielona Góra •

CENTRUM OPERACJI KAPITAŁOWYCH

(Warszawa-V Oddział)

- Warszawa (4 placówki) •

FILIE

- Bytom • Cieszyn • Elbląg • Gliwice • Inowrocław • Jasło • Jelenia Góra •
- Kędzierzyn-Koźle • Kraków-Nowa Huta • Kutno • Leszno • Oborniki • Ostrów Wielkopolski •
- Piła • Pabianice • Poznań-Centrum Targowe MTP • Radom • Rybnik •
- Sosnowiec • Świdnica • Tarnów • Toruń • Trzebinia • Tychy • Warszawa-Mokotów •
- Włocławek • Wólka Kosowska „GD Distribution Center” •
- Zabrze • Zawiercie • Żywiec •

BANKOWE PUNKTY OBSŁUGI KLIENTA

- Bełchatów •
- Katowice MTK • Mielec • Piotrków Trybunalski •
- Poznań (2) • Tarnowo Podgórne •

ODDZIAŁ ZAGRANICZNY

- Londyn •

PRZEDSTAWICIELSTWA

- Berlin •
- Kijów •
- Moskwa •
- Nowy Jork •

AFILIACJE

- Luksemburg •

Bank Handlowy International SA

- Frankfurt nad Menem •

MHB Mitteleuropäische Handelsbank AG

- Wiedeń •

Centro Internationale Handelsbank AG

Rada Nadzorcza

SKŁAD RADY NADZORCZEJ BANKU DO 31 MARCA 1998 R.

PREZES

Stanisław Sołtysiński

WICEPREZES

Andrzej J. Wilk

CZŁONKOWIE:

**Goran Gollert, Piotr Czyżewski,
Günther Gose, Cezary Józefiak*, Ryszard Pessel,
Paul Sauvary, Ernest Stern, Karol Szwarc,
Witold Zaraska**

SKŁAD RADY NADZORCZEJ BANKU OD 31 MARCA 1998 R.

PREZES

Andrzej Olechowski

WICEPREZES

Andrzej J. Wilk

CZŁONKOWIE:

Goran Gollert, Günther Gose,
Ryszard Pessel, Paul Sauvary, Stanisław Sołtysiński,
Ernest Stern, Jacek Tomorowicz, Ryszard Wierzba,
Witold Zaraska**

* Złożył rezygnację z dniem 23. 01. 1998 r.

** Złożył rezygnację przyjętą przez Radę w dniu 15. 12. 1998 r.

Zarząd Banku

PREZES

Cezary Stypułkowski

WICEPREZESI:

Wiesław Kalinowski

Marek Oleś

Antoni Sala

CZŁONEK ZARZĄDU

Artur Nieradko

Cezary Stypułkowski

Wiesław Kalinowski

Marek Oleś

Antoni Sala

Artur Nieradko

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE SA

Sprawozdanie Finansowe

(SKRÓCONE)

za rok kończący się

31 grudnia 1998 roku

spis treści

Bilans	30
Rachunek zysków i strat	32
Rachunek przepływów środków pieniężnych	33
Podstawowe zasady rachunkowości	35
Noty objaśniające do bilansu	42
Opinia biegłych rewidentów	
dla Akcjonariuszy Banku Handlowego w Warszawie SA	60

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE SA
1998 RAPORT ROCZNY

Bilans

na dzień 31 grudnia 1998 roku

w tys. zł

Aktywa	Nota	1997	1998
Środki pieniężne w kasie i na rachunku bieżącym w NBP	1	651 602	553 603
Należności od sektora finansowego	2	4 262 049	2 990 827
A' vista		244 623	215 188
Terminowe		4 017 426	2 775 638
Należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego	3	8 345 485	9 292 670
Dłużne papiery wartościowe	4, 8	2 207 989	2 556 173
Akcje i udziały w jednostkach zależnych	5, 8	14 370	64 426
Akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych	6, 8	231 312	381 600
Akcje i udziały w pozostałych jednostkach	7, 8	83 683	54 285
Wartości niematerialne i prawne	9	47 538	51 441
Rzeczowy majątek trwały	10	583 721	626 820
Inne aktywa	11	579 480	1 126 366
Przejęte aktywa - do zbycia		638	257
Pozostałe		578 842	1 126 109
Rozliczenia międzyokresowe	12	12 823	46 186
Razem		17 020 050	17 744 395

Uwagi ogólne.

1. Ze względu na stosowane zaokrąglenia, wynik sumowania w niektórych tabelach może się różnić ostatnią cyfrą znaczącą.
2. Załączone noty stanowią integralną część sprawozdania finansowego.

				w tys. zł	
Pasywa	Nota	1997	1998		
Zobowiązania wobec banku centralnego		494 259	417 480		
Zobowiązania wobec sektora finansowego	13	6 640 259	5 790 095		
A' vista		1 037 812	612 642		
Terminowe		5 602 447	5 177 453		
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego	14	5 458 253	7 084 040		
A' vista		1 464 008	1 364 953		
Terminowe		3 994 245	5 719 087		
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu		20 133	-		
Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych	15	701 237	485 336		
Fundusze specjalne i inne pasywa	16	316 413	319 156		
Koszty i przychody rozliczane w czasie oraz zastrzeżone	17	564 467	612 844		
Rezerwy	18	206 731	176 060		
Zobowiązania podporządkowane		-	-		
Kapitał akcyjny	19	260 000	264 480		
Kapitał zapasowy	20	390 000	448 000		
Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny		84 442	82 154		
Pozostałe kapitały rezerwowe	21	1 306 390	1 763 201		
Zysk netto		577 468	301 550		
Razem		17 020 050	17 744 395		

Pozycje pozabilansowe

Pozabilansowe zobowiązania warunkowe	22	8 214 990	7 368 584		
Zobowiązania udzielone:		6 565 057	5 845 163		
- dotyczące finansowania		3 403 599	2 584 007		
- gwarancyjne		3 161 458	3 261 156		
Zobowiązania otrzymane:		1 649 933	1 523 421		
- dotyczące finansowania		29 453	-		
- gwarancyjne		1 620 481	1 523 421		
Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży		10 056 202	11 387 525		
Pozostałe		926 765	1 458 630		
Pozycje pozabilansowe razem		19 197 958	20 214 739		

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE SA
1998 RAPORT ROCZNY

Rachunek zysków i strat sporządzony za okres 1 stycznia - 31 grudnia

	Nota	1997	1998
		w tys. zł	
Przychody z tytułu odsetek	23	1 874 009	2 004 585
Koszty odsetek	24	1 058 472	1 237 601
Wynik z tytułu odsetek		815 537	766 984
Przychody z tytułu prowizji	25	228 115	278 736
Koszty z tytułu prowizji		38 905	39 573
Wynik z tytułu prowizji		189 210	239 164
Przychody z akcji i udziałów, pozostałych papierów wartościowych i innych praw majątkowych	26	6 855	8 551
Wynik z operacji finansowych	27	91 008	(58 049)
Wynik z pozycji wymiany		250 720	235 186
Wynik z działalności bankowej		1 353 330	1 191 836
Pozostałe przychody operacyjne	28	42 682	57 266
Pozostałe koszty operacyjne	29	12 787	34 119
Koszty działania	30	466 261	531 859
Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych		65 536	72 831
Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości	31	179 886	647 972
Rozwiązanie rezerw i zmniejszenia dotyczące aktualizacji wartości	32	193 990	502 744
Różnica wartości rezerw i aktualizacji		(14 105)	145 228
Wynik z działalności operacyjnej		865 532	465 066
Wynik na operacjach nadzwyczajnych		(118)	(20)
Zyski nadzwyczajne		80	-
Straty nadzwyczajne		198	20
Zysk brutto		865 414	465 046
Podatek dochodowy	33	287 947	163 497
Zysk netto		577 468	301 550

Rachunek przepływu środków pieniężnych za okres 1 stycznia - 31 grudnia 1998 r.

	w tys. zł	
	1997	1998
A. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I +/- II) - metoda pośrednia	(2 812 428)	(103 908)
I. Zysk netto	577 468	301 550
II. Korekty razem:	(3 389 895)	(405 458)
Amortyzacja	65 536	72 831
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	(294 321)	20 949
Odsetki i dywidendy	(1 647)	24 630
(Zysk) strata z tytułu działalności inwestycyjnej	(121 602)	804
Zmiany stanu pozostałych rezerw	28 761	2 202
Podatek dochodowy (wykazany w rachunku zysków i strat)	287 947	163 497
Podatek dochodowy zapłacony	(287 143)	(262 041)
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	274 023	(1 113 216)
Zmiana stanu należności od sektora finansowego	(1 198 776)	1 330 326
Zmiana stanu należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego	(2 521 587)	(947 185)
Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	5 073	-
Zmiana stanu zobowiązań wobec sektora finansowego	(1 062 492)	(1 183 566)
Zmiana stanu zobowiązań wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego	1 808 756	1 625 788
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	(79 084)	(20 133)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu papierów wartościowych	113 888	(102 441)
Zmiana stanu innych zobowiązań	(171 273)	9 398
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	5 380	97 469
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów	(32 583)	(64 915)
Pozostałe korekty	(208 751)	(59 853)

	w tys. zł	
	1997	1998
B. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)	2 332 586	50 720
I. Wpływy z działalności inwestycyjnej	4 964 757	3 383 582
Sprzedż wartości niematerialnych i prawnych	66	-
Sprzedż składników rzeczowego majątku trwałego	1 953	18 764
Sprzedż akcji i udziałów w jednostkach zależnych	47	0
Sprzedż akcji i udziałów w jednostkach stowarzyszonych	660	450
Sprzedż akcji i udziałów w innych jednostkach, pozostałych papierów wartościowych (w tym również przeznaczonych do obrotu) i innych praw majątkowych	4 946 457	3 349 138
Pozostałe wpływy	15 574	15 230
II. Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	(2 632 171)	(3 332 862)
Nabycie wartości niematerialnych i prawnych	(8 709)	(6 003)
Nabycie składników rzeczowego majątku trwałego	(41 706)	(103 364)
Nabycie akcji i udziałów w jednostkach zależnych	(168)	(35 004)
Nabycie akcji i udziałów w jednostkach stowarzyszonych	(26 466)	(151 983)
Nabycie akcji i udziałów w innych jednostkach, pozostałych papierów wartościowych (w tym również przeznaczonych do obrotu) i innych praw majątkowych	(2 371 302)	(2 526 858)
Pozostałe wydatki	(183 822)	(509 649)
C. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	778 627	14 293
I. Wpływy z działalności finansowej	1 016 292	236 430
Zaciągnięcie długoterminowych kredytów od banków	387 800	236 430
Zaciągnięcie długoterminowych pożyczek od innych niż banki instytucji finansowych	628 492	-
II. Wydatki z tytułu działalności finansowej	(237 665)	(222 137)
Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli	(212 500)	(130 000)
Wypłaty z zysku dla osób zarządzających i nadzorujących	(399)	-
Wydatki na cele społecznie użyteczne	(2 460)	(3 000)
Pozostałe wydatki	(22 306)	(89 137)
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A+/-B+/-C)	298 785	(38 895)
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	298 785	(38 895)
w tym zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych od walut obcych	16 436	4 301
F. Środki pieniężne na początek okresu	443 260	742 045
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/- D)	742 045	703 150

Podstawowe zasady rachunkowości

Sprawozdanie finansowe Banku Handlowego w Warszawie SA („Bank”) sporządzone zostało zgodnie z:

- Ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 wraz z późniejszymi zmianami).
- Uchwałą Nr 1/98 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 3 czerwca 1998 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków i sporządzania informacji dodatkowej (Dz. Urz. NBP Nr 14, poz. 27).
- Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1998 r. w sprawie rodzaju, formy i zakresu informacji bieżących i okresowych oraz terminów ich przekazywania przez emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu (Dz. U. Nr 163, poz. 1160).

Sprawozdanie sporządzone zostało na podstawie ksiąg rachunkowych, w których operacje gospodarcze grupowane są według Planu Kont Banku opracowanego w oparciu o Wzorcowy Plan Kont Banków wprowadzony zarządzeniem Nr 4/95 Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 22 lutego 1995 r. (Dz. Urz. NBP Nr 6, poz. 11 wraz z późniejszymi zmianami).

Działalność Banku

Bank Handlowy w Warszawie SA został powołany aktem notarialnym z dnia 13 kwietnia 1870 roku. Bank w dniu 29 marca 1932 roku został wpisany przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Pragi w Warszawie do Rejestru Handlowego pod numerem RHB.KC.13481.

Bank działa na podstawie obowiązujących przepisów oraz Statutu Banku.

Przedmiotem działalności Banku jest wykonywanie czynności bankowych w obrocie krajowym i zagranicznym oraz, w granicach dopuszczonych prawem, wszelkich innych czynności powiązanych z czynnościami bankowymi.

Zgodnie ze Statutem, Bank wykonuje następujące czynności bankowe:

- otwiera i prowadzi rachunki bankowe w kraju i za granicą,
- przyjmuje wkłady oszczędnościowe i lokaty terminowe,
- przeprowadza rozliczenia pieniężne we wszystkich formach przyjętych w krajowych i międzynarodowych stosunkach bankowych,
- udziela i zaciąga kredyty i pożyczki pieniężne w kraju i za granicą,
- wykonuje operacje czekowe i wekslowe,
- przyjmuje i dokonuje lokaty w bankach krajowych i zagranicznych lub innych instytucjach finansowych, udziela oraz przyjmuje poręczenia i gwarancje bankowe,
- dokonuje obrotu wartościami dewizowymi na rachunek własny lub na rachunek osób trzecich oraz prowadzi obsługę finansową obrotów z zagranicą,
- prowadzi obsługę pożyczek państwowych,
- emituje papiery wartościowe, dokonuje obrotu tymi papierami oraz prowadzi konta depozytowe papierów wartościowych,
- wykonuje zlecone czynności związane z emisją papierów wartościowych,
- przechowuje przedmioty i papiery wartościowe oraz udostępnia skrytki sejfowe,
- wydaje karty płatnicze oraz wykonuje operacje przy ich użyciu,
- wykonuje czynności powiernicze,
- wykonuje inne czynności na rzecz krajowych i zagranicznych banków, innych instytucji oraz osób fizycznych w zakresie odpowiadającym zadaniom Banku.

W związku ze swoją działalnością, Bank ma prawo posiadania wartości dewizowych i obrotu tymi wartościami.

Okresy prezentowania danych finansowych

Sprawozdanie finansowe Banku sporządzone zostało za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 1998 roku do 31 grudnia 1998 roku. Porównywalne dane finansowe prezentowane są za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 1997 roku do 31 grudnia 1997 roku.

Przekształcenia danych finansowych za 1997 rok

Sprawozdanie finansowe za 1997 rok uległo pewnym reklasyfikacjom celem zachowania porównywalności danych z ujęciem bieżącego okresu. Reklasyfikacje te nie mają wpływu na prezentowaną za ten okres sumę bilansową, zysk i kapitały. Objasnienie różnic zostało zamieszczone w dodatkowej notce objaśniającej.

Zasady rachunkowości

Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne

Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne wykazywane są według ceny nabycia pomniejszonej o naliczone umorzenie.

Umorzenie naliczane jest metodą liniową przy zastosowaniu stawek określonych w zatwierdzonym przez Zarząd Banku planie amortyzacji, zgodnych z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 17 stycznia 1997 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (Dz.U. Nr 6, poz. 35 wraz z późniejszymi zmianami).

Generalnie Bank stosuje grupowe stawki amortyzacji. Indywidualne stawki amortyzacji w ramach danej grupy stosowane były jedynie w 1997 roku w odniesieniu do posiadanych w tym okresie środków trwałych gospodarstw rolnych przejętych przez Bank za długi.

Stosowane przez Bank przykładowe roczne stawki amortyzacji są następujące:

Budynki i budowle	1,5 %	-	4,0 %
Środki transportu	7,0 %	-	20,0 %
Komputery	34,0 %		
Inne środki trwałe	14,0 %	-	25,0 %
Oprogramowanie komputerowe i prawa autorskie	10,0 %	-	50,0 %
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	2,5 %	-	20,0 %

Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej nie przekraczającej 2.500 PLN umarzone są w całości pod datą wydania do używania.

Waluty obce

Pozycje bilansowe i pozabilansowe wyrażone w walutach obcych wycenione są według średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Prezesa NBP na dzień sporządzenia bilansu.

Różnice kursowe wynikające z rewaluacji operacyjnych pozycji walutowych bilansu zaliczane są do wyniku z pozycji wymiany.

Różnice kursowe wynikające z rewaluacji strukturalnych pozycji walutowych bilansu nie są zaliczane do wyniku z pozycji wymiany. Zostały one wykazane w pasywach bilansu jako dochody zastrzeżone w pozycji „Przychody przyszłych okresów“.

Jako walutowe pozycje strukturalne kwalifikowane są pozycje uznane za trwałe składniki bilansu. Do pozycji tych zaliczono:

- udziały wniesione w walutach obcych do zagranicznych instytucji finansowych i niefinansowych,
- niezbywalne papiery wartościowe z prawem do udziału w zyskach, emitowane przez Mitteleuropäische Handelsbank A.G..

Inne pozycje nominowane w walutach obcych traktowane są jako pozycje operacyjne.

Kredyty i pozostałe należności

Kredyty i pozostałe należności wykazywane są w bilansie jako różnica pomiędzy ich wartością nominalną, powiększoną o odsetki należne, a wartością rezerw celowych utworzonych na pokrycie ryzyka kredytowego.

Rezerwy celowe utworzone są według zasad określonych w Zarządzeniu Nr 13/94 Prezesa NBP z dnia 10 grudnia 1994 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. Urz. NBP Nr 23, poz. 36 wraz z późniejszymi zmianami) - w pełnej wysokości wymaganej powyższym zarządzeniem. Rezerwy celowe na potencjalne straty kredytowe obliczone są stosownie do klasyfikacji poszczególnych zaangażowań bilansowych i pozabilansowych według grup ryzyka. Dla poszczególnych grup ryzyka zastosowano następujące minimalne procentowe stopy rezerw celowych:

Zaangażowania poniżej standardu	20 %
Zaangażowania wątpliwe	50 %
Zaangażowania stracone	100 %

Przy wyliczaniu niezbędnych rezerw celowych na zaangażowanie obciążone ryzykiem kredytowym uwzględniono zabezpieczenia przewidziane Zarządzeniem Nr 13/94 Prezesa NBP.

Akcje i udziały

Akcje i udziały kwalifikowane są jako akcje i udziały w jednostkach zależnych, w jednostkach stowarzyszonych oraz jako akcje i udziały mniejszościowe.

Akcje i udziały w jednostkach zależnych to zaangażowania kapitałowe, które dają Bankowi jako jednostce dominującej prawo do sprawowania kontroli, w szczególności ze względu na większościowy udział głosów w organach tych jednostek.

Jako akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych traktuje się zaangażowanie kapitałowe uprawniające Bank do wywierania znacznego wpływu, który realizowany jest zwłaszcza dzięki posiadaniu 20 - 50% głosów w Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy lub Wspólników.

Dłużne papiery wartościowe

Dłużne papiery wartościowe kwalifikowane są do handlowych, jeśli nabywane są w celu sprzedaży na rynku kapitałowym dla zapewnienia płynności lub w celach spekulacyjnych.

Dłużne papiery wartościowe kwalifikowane są do lokacyjnych, jeśli intencją Banku jest przetrzymywanie ich do daty wykupu wyznaczonej przez emitenta.

Dłużne papiery wartościowe kwalifikowane jako handlowe wykazane są w bilansie według ceny nabycia skorygowanej o narosłe odsetki, dyskonto lub rozliczoną premię - nie wyższej od aktualnych cen sprzedaży netto. W przypadku, gdy cena nabycia skorygowana o narosłe odsetki, dyskonto lub premię jest wyższa od aktualnej ceny sprzedaży netto, różnicę odnosi się w koszty operacji finansowych.

Dłużne papiery wartościowe kwalifikowane jako lokacyjne wykazane są w bilansie według ceny nabycia skorygowanej o narosłe odsetki, dyskonto lub rozliczoną premię i pomniejszonej o rezerwy na trwałą utratę ich wartości.

Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi ewidencjonuje się w księgach rachunkowych według cen stanowiących kwotę długu (kwota wymagająca zapłaty), za który aktywa przejęto. W bilansie wykazane są w kwocie przejętego długu pomniejszonej o rezerwy celowe tworzone na różnicę pomiędzy kwotą długu a ceną sprzedaży netto przejętego aktywu.

Rezerwy

Rezerwy celowe i rezerwy na deprecjację utworzone są według zasad określonych w Ustawie o rachunkowości, Zarządzeniu Nr 13/94 Prezesa NBP oraz w Zarządzeniu Nr 1/95 Prezesa NBP.

Rezerwy celowe ustala się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka, którym obciążone są poszczególne aktywa oraz zobowiązania pozabilansowe.

Rezerwy celowe na należności od sektora finansowego, sektora niefinansowego i budżetowego oraz rezerwy na trwałą utratę wartości papierów wartościowych i innych aktywów zmniejszają wartość odpowiednich pozycji aktywów bilansu. Natomiast rezerwy na zobowiązania pozabilansowe wykazywane są w pozycji „Pozostałe rezerwy“ w pasywach bilansu.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Prawo Bankowe, Bank tworzy rezerwę na ryzyko ogólne, służącą pokryciu ryzyk związanych z prowadzeniem działalności bankowej. Rezerwa na ryzyko ogólne tworzona jest w drodze odpisu w ciężar kosztów.

Ponadto Bank tworzy rezerwę na przejściową różnicę z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych spowodowaną odmiennością momentu uznania przychodu za osiągnięty lub kosztu za poniesiony w myśl Ustawy o rachunkowości i przepisów podatkowych. Rezerwa ta wykazywana jest w pasywach bilansu w pozycji „Rezerwy na podatek dochodowy od osób prawnych”, natomiast ujemna przejściowa różnica wykazywana jest w aktywach w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe”.

Specjalne Partycypacyjne Obligacje Zamienne

Specjalne Partycypacyjne Obligacje Zamienne są wykazywane w ich wartości nominalnej jako część kapitałów własnych Banku. Specjalne Partycypacyjne Obligacje Zamienne emisji I są nieoprocentowane, a w przypadku gdy nie dojdzie do ich konwersji na akcje, wykup nastąpi według wartości nominalnej. Każda obligacja uprawnia jej posiadacza do uczestniczenia w podziale zysku przeznaczanego na dywidendę, na takich samych zasadach jak posiadacza akcji zwykłej począwszy od podziału zysku za 1997 rok. Ponadto posiadacze Specjalnych Partycypacyjnych Obligacji Zamiennych mają prawo do objęcia akcji nowych emisji na równi z prawem poboru służącym akcjonariuszom Banku.

Kapitały

Kapitały i fundusze własne wykazywane są według wartości nominalnej.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów

W celu przypisania kosztów do okresów sprawozdawczych, których one dotyczą, Bank dokonuje czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów. Dotyczy to w szczególności kosztów działania Banku.

Ustalanie wyniku finansowego

Wynik finansowy ustala się z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny oraz zasady memoriału i współmierności przychodów i kosztów. Do wyniku finansowego zaliczane są wszystkie osiągnięte przychody i koszty związane z tymi przychodami, niezależnie od terminu ich zapłaty.

Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek wykazywane są z uwzględnieniem odsetek naliczonych, a niezapadłych na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego od należności w sytuacji prawidłowej. Odsetki należne zapadłe (przeteterminowane powyżej 30 dni) oraz odsetki memoriałowe (naliczone niezapadłe) od należności poniżej standardu, wątpliwych i straconych wykazywane są po stronie aktywów bilansu jako należności odsetkowe, zaś po stronie pasywów jako odsetki zastrzeżone w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów”. Koszty z tytułu odsetek naliczane są zgodnie z zasadą memoriału i wykazywane są w poszczególnych pozycjach pasywów bilansu i w rachunku zysków i strat.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody nie związane bezpośrednio z działalnością bankową. Są to w szczególności przychody i koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych oraz aktywów do zbycia, koszty z tytułu odszkodowań, kar i grzywien.

Podatek dochodowy

Podatek dochodowy wykazywany jest z uwzględnieniem zobowiązania podatkowego z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych według stawki 36% na dzień 31 grudnia 1998 roku (38% - na dzień 31 grudnia 1997 roku) oraz rezerwy na przejściową różnicę w tym podatku, spowodowaną odmiennością momentu uznania przychodów za osiągnięte i kosztów za poniesione w myśl ustawy o rachunkowości i przepisów podatkowych. Na dzień 31 grudnia 1998 roku w Banku wystąpiła ujemna przejściowa różnica z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, spowodowana odmiennością momentu uznania przychodów za osiągnięte i kosztów za poniesione w myśl ustawy o rachunkowości i przepisów podatkowych w wysokości 29 920,9 tys. PLN.

Ulga inwestycyjna

W latach 1994 -1995 Bank skorzystał z ulgi inwestycyjnej, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 stycznia 1994 r. (Dz. U. Nr 18, poz. 62) i odliczył od dochodu do opodatkowania wydatki inwestycyjne w łącznej kwocie 125 706,9 tys. PLN. W roku 1998 Bank skorzystał z ulgi inwestycyjnej, zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 1993 r. Nr 106, poz. 482 wraz późniejszymi zmianami) i odliczył od dochodu do opodatkowania wydatki inwestycyjne w kwocie 30 229,9 tys. PLN. Odliczenia te traktowane są jako przejściowa różnica z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, spowodowana odmiennością momentu uznania przychodów za osiągnięte i kosztów za poniesione w myśl ustawy o rachunkowości i przepisów podatkowych.

Amortyzacja składników majątku objętych ulgą inwestycyjną podlega rozliczaniu w czasie w ciężar kosztów nie stanowiących kosztu uzyskania przychodów, przy zastosowaniu stawek amortyzacji przewidzianych w planie amortyzacji.

Na dzień 31 grudnia 1998 roku do rozliczenia pozostała kwota 117 471,8 tys. PLN. Nierozliczona kwota ulgi jest uwzględniana w wyliczeniu rezerwy na przejściową różnicę z tytułu podatku dochodowego.

Zastrzeżenia wynikające z opinii podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych

Sprawozdanie finansowe Banku za 1997 rok zostało zbadane przez firmę audytorską KPMG Polska Audyt Sp. z o.o. i uzyskało opinię bez zastrzeżeń.

Wewnętrzne jednostki organizacyjne wchodzące w skład Banku

Sprawozdanie finansowe Banku za 1998 rok oraz porównywalne dane finansowe za 1997 rok zawierają dane finansowe wszystkich jednostek organizacyjnych wchodzących w skład Banku, za pośrednictwem których prowadzona jest działalność Banku. Na dzień 31 grudnia 1998 roku obejmują one Centralę w Warszawie, 8 oddziałów regionalnych obejmujących sieć 23 oddziałów w Polsce, V Oddział w Warszawie - Centrum Operacji Kapitałowych oraz oddział zagraniczny w Londynie.

V Oddział w Warszawie - Centrum Operacji Kapitałowych jest jednostką organizacyjną Banku, w ramach której prowadzona jest działalność maklerska. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1998 r. w sprawie określenia zakresu, trybu, formy oraz terminów dostarczania informacji dotyczących działalności i sytuacji finansowej domów maklerskich oraz banków prowadzących działalność maklerską i banków prowadzących rachunki papierów wartościowych oddział ten sporządza dla Komisji Papierów Wartościowych i Giełd między innymi roczne sprawozdanie finansowe, które podlega badaniu i ogłaszaniu w trybie ustawy o rachunkowości.

Główne różnice między polskimi a międzynarodowymi standardami rachunkowości

Bank sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z polskimi regulacjami dotyczącymi rachunkowości oraz zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR). Pomędzy zasadami rachunkowości przyjętymi dla celów sporządzenia tych sprawozdań finansowych istnieją pewne różnice. Podstawowe z tych różnic przedstawiają się następująco:

- w sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości rezerwa na ryzyko ogólne została utworzona po raz pierwszy w 1998 roku na podstawie nowego Prawa Bankowego (jednocześnie rozwiązany został fundusz ryzyka, który zgodnie z poprzednio obowiązującym Prawem Bankowym stanowił część funduszy własnych). W sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSR rezerwa na ryzyko ogólne była utworzona w poprzednich latach - w rezultacie pomiędzy obydwu sprawozdaniami pojawiają się przejściowe różnice czasowe w odpisach na rezerwę ogólną w rachunku zysków i strat,
- ogólną zasadą wyceny dłużnych papierów wartościowych i akcji zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości jest wycena według ceny nabycia nie wyższej od ich ceny rynkowej. Zasadą przyjętą w sprawozdaniu finansowym sporządzonym według MSR jest wycena dłużnych papierów wartościowych, długu państwowego i akcji notowanych na giełdzie według ceny rynkowej na dzień bilansowy,
- w jednostkowym sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości udziały w jednostkach stowarzyszonych wykazywane są według ceny nabycia, pomniejszonej o rezerwy na trwałą utratę wartości. W sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSR, istotne udziały w jednostkach stowarzyszonych, nie przeznaczone do zbycia, są wyceniane metodą praw własności, z uwzględnieniem rezerwy na trwałą utratę wartości,
- w jednostkowym sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości udziały w jednostkach zależnych wykazywane są według ceny nabycia, pomniejszonej o rezerwy na trwałą utratę wartości. W sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSR, istotne udziały w jednostkach zależnych, nie przeznaczone do zbycia, podlegają konsolidacji sprawozdań finansowych metodą pełną,
- zgodnie z polskimi zasadami rachunkowości różnice kursowe wynikające z rewaluacji „strukturalnych pozycji walutowych” wykazywane są w pasywach bilansu jako dochody zastrzeżone. W sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSR wszystkie różnice kursowe zaliczane są do rachunku zysków i strat, z wyjątkiem różnic kursowych wynikających z przeliczenia ceny nabycia udziałów w zagranicznych jednostkach stowarzyszonych, jak również odpowiadającej im rezerwy na podatek odroczone, które są odnoszone bezpośrednio na kapitały własne,
- zgodnie z polskimi regulacjami każdego roku następuje odpis z zysku netto na fundusze specjalne przeznaczone na zasilenie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. W sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSR odpisy na ten fundusz nie są dokonywane z zysku netto lecz wykazywane jako dodatkowe koszty ogólne w następnym roku.

Noty objaśniające do bilansu

w tys. zł

	1997	1998
Nota 1. Kasa, środki w banku centralnym		
Lokaty a'vista	617 488	553 600
Rezerwa obowiązkowa	7 043	-
Inne środki	27 071	3
Kasa, środki w banku centralnym razem	651 602	553 603
Nota 2. Należności od sektora finansowego brutto		
Według rodzajów		
Rachunki bieżące	218 484	189 618
Kredyty, lokaty i pożyczki	3 738 889	2 758 868
Skupione wierzytelności	262 728	52 202
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	53 985	295
Inne należności	109 451	66 305
Odsetki	24 194	14 586
	4 407 730	3 081 872
Według pierwotnych terminów zapadalności		
W rachunku bieżącym	244 623	215 188
Należności terminowe, o okresie spłaty:	4 138 914	2 852 098
- do 1 miesiąca	2 736 146	1 853 333
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	337 291	132 278
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	372 406	251 388
- powyżej 1 roku do 5 lat	315 700	381 288
- powyżej 5 lat	377 372	233 812
Odsetki	24 194	14 586
	4 407 730	3 081 872
Według grupy ryzyka		
Należności normalne (z odsetkami)	4 127 993	2 968 031
Należności zagrożone, w tym:	276 315	110 495
- poniżej standardu	213 715	15 223
- wątpliwe	-	60 268
- stracone	62 600	35 004
Dyskonto od skupionych wierzytelności	2 282	2 197
Odsetki od należności zagrożonych	1 140	1 149
Należności (brutto) od sektora finansowego razem	4 407 730	3 081 872
Rezerwa utworzona na należności zagrożone od sektora finansowego z tego na należności:		
- poniżej standardu	145 681	91 046
- wątpliwe	83 082	3 370
- stracone	-	52 672
- stracone	62 600	35 004
Należności (netto) od sektora finansowego razem	4 262 048	2 990 827

w tys. zł

	1997	1998
Zmiana stanu rezerw na należności zagrożone od sektora finansowego		
Stan rezerw na początek okresu	137 450	145 681
Zwiększenia z tytułu:	25 270	96 456
- odpisów na rezerwy	25 270	94 733
- przeniesienia z innej grupy aktywów	-	1 723
Zmniejszenia z tytułu:	17 039	151 091
- rozwiązania rezerw	17 039	151 081
- inne	-	10
Stan rezerw na koniec okresu	145 681	91 046

Nota 3. Należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego (brutto)

Według rodzaju

Kredyty i pożyczki	8 100 020	9 218 598
Skupione wierzytelności	45 260	88 543
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	49 258	24 835
Inne należności	207 113	190 438
Odsetki	355 958	296 614
Należności z tytułu dopłat do oprocentowanych kredytów preferencyjnych	8 585	8 701
	8 766 195	9 827 730

Według pierwotnych terminów zapadalności

W rachunku bieżącym	1 339 257	1 293 400
Należności terminowe o okresie spłaty:	7 070 980	8 237 716
- do 1 miesiąca	188 994	130 376
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	421 026	362 549
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	1 780 324	2 218 336
- powyżej 1 roku do 5 lat	1 914 290	2 146 030
- powyżej 5 lat	2 766 346	3 380 424
Odsetki	355 958	296 614
	8 766 195	9 827 730

Według grup ryzyka

Należności normalne (z odsetkami)	7 751 758	8 599 353
Należności zagrożone, w tym:	722 624	987 829
- poniżej standardu	347 889	290 973
- wątpliwe	17 163	302 267
- stracone	357 572	394 589
Odsetki od należności zagrożonych	291 813	240 548
Należności (brutto) od sektora niefinansowego i sektora budżetowego razem	8 766 195	9 827 730

w tys. zł

	1997	1998
Rezerwa utworzona na należności :	420 710	535 060
- poniżej standardu	57 647	46 732
- wątpliwe	8 554	104 433
- stracone	354 509	383 895
Należności (netto) od sektora niefinansowego i sektora budżetowego razem	8 345 485	9 292 670

Zmiana stanu rezerw na należności zagrożone od sektora niefinansowego i sektora budżetowego

Stan rezerw na początek okresu	445 322	420 710
Zwiększenia z tytułu:	76 056	265 053
- odpisów na rezerwy	72 065	263 720
- przeniesienia z innej grupy aktywów	1 121	-
- inne	2 870	1 333
Zmniejszenia z tytułu:	100 667	150 703
- spisania należności	21 838	10 776
- rozwiązania rezerw	74 457	138 914
- przeniesienia do innej grupy aktywów	4 373	1 003
- inne	-	11
Stan rezerw na koniec okresu	420 710	535 060

Nota 4. Dłużne papiery wartościowe

Według emitenta

Emitowane przez banki centralne	199 828	472 167
Emitowane przez pozostałe banki	771 368	398 967
Emitowane przez inne jednostki finansowe	292 841	262 374
Emitowane przez jednostki niefinansowe	121 783	217 484
Emitowane przez budżet państwa	760 273	1 153 615
Emitowane przez budżety terenowe	54 511	44 288
Odkupione własne dłużne papiery wartościowe	7 385	7 278
	2 207 989	2 556 173

Według rodzaju

Emitowane przez budżet państwa:	760 273	1 153 615
- obligacje	378 093	708 538
- bony skarbowe	382 181	445 077
Prawa do udziału w zyskach emitowane przez jednostki stowarzyszone	15 968	16 848
Emitowane przez pozostałe jednostki:	1 431 748	1 385 710
- obligacje	745 915	631 908
- bony pieniężne	175 342	453 835
- bony handlowe	82 318	191 176
- certyfikaty depozytowe	289 783	73 013
- pozostałe	138 390	35 779
	2 207 989	2 556 173

w tys. zł

	1997	1998
Według charakteru		
- handlowe	631 706	1 744 922
- lokacyjne	1 576 283	811 251
Dłużne papiery wartościowe razem	2 207 989	2 556 173
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych		
Stan na początek okresu	4 463 343	2 207 989
Zwiększenia z tytułu:	27 663 482	45 965 828
- zakupów	26 604 778	45 656 210
- rozwiązania rezerw	4 875	2 352
- różnic kursowych	794 345	509
- wykorzystania rezerw	13 013	-
- inne (rozliczenie dyskonta, premii, odsetek)	246 471	306 758
Zmniejszenia z tytułu:	29 918 836	45 617 644
- sprzedaży	29 614 759	45 422 524
- odpisów na rezerwy	7 379	47 497
- zniżki wartości	3 700	27 412
- różnic kursowych	7 368	12 911
- inne (rozliczenie dyskonta, premii, odsetek)	285 630	107 301
Stan dłużnych papierów wartościowych na koniec okresu	2 207 989	2 556 173
Nota 5. Akcje i udziały w jednostkach zależnych (lokacyjne)		
- w bankach	11 051	39 903
- w innych jednostkach finansowych	70	21 311
- w jednostkach niefinansowych	3 250	3 212
Akcje i udziały w jednostkach zależnych razem	14 370	64 426
Zmiana stanu akcji i udziałów w jednostkach zależnych		
Stan na początek okresu	14 197	14 370
Zwiększenia z tytułu:	220	51 190
- zakupów	168	35 004
- rozwiązania rezerw	47	-
- różnic kursowych	6	297
- przekwalifikowania jednostki	-	15 528
- wykorzystania rezerw	-	362
Zmniejszenia z tytułu:	47	1 135
- sprzedaży	47	362
- odpisów na rezerwy	-	773
- różnic kursowych	1	-
Stan akcji i udziałów w jednostkach zależnych na koniec okresu	14 370	64 426

w tys. zł

	1997	1998
Nota 6. Akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych (lokacyjne)		
- w bankach	172 459	244 445
- w innych jednostkach finansowych	-	75 750
- w jednostkach niefinansowych	58 853	61 405
Akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych razem	231 312	381 600
Zmiana stanu akcji i udziałów w jednostkach stowarzyszonych		
Stan na początek okresu	184 441	231 312
Zwiększenia z tytułu:	47 890	169 242
- zakupów	26 466	151 983
- rozwiązania rezerw	12 350	533
- różnic kursowych	9 075	15 741
- wykorzystania rezerw	-	478
- przekwalifikowania rezerw	-	408
- przekwalifikowania jednostki	-	100
Zmniejszenia z tytułu:	1 019	18 954
- sprzedaży	173	905
- odpisów na rezerwy	847	929
- przekwalifikowania jednostki	-	15 936
- aktualizacja wyceny	-	1 184
Stan akcji i udziałów w jednostkach stowarzyszonych na koniec okresu	231 312	381 600
Nota 7. Akcje i udziały w pozostałych jednostkach		
- w bankach	255	74
- w innych jednostkach finansowych	15 837	25 540
- w jednostkach niefinansowych	67 591	28 671
	83 683	54 285
- operacyjne - bankowego biura maklerskiego	7 246	2 950
- handlowe	9 053	28 914
- lokacyjne	67 384	22 421
Akcje i udziały w pozostałych jednostkach razem	83 683	54 285

Akcje (udziały) w jednostkach zależnych (lokacyjne)

w tys. zł

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Wartość bilansowa akcji/udziałów	% posiadanego kapitału akcyjnego/zakładowego
Bank Rozwoju Cukrownictwa S.A.	Warszawa	Bankowość	28 852,1	62,3
Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych BH S.A.	Warszawa	Ubezpieczenia	18 000,0	100,0
Cuprum Bank S.A.	Lubin	Bankowość	11 051,0	55,3
Handlowy-Leasing S.A.	Warszawa	Leasing, najem i sprzedaż ratałna nieruchomości	3 134,3	100,0
Handlowy- Investments S.a.r.l.	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	3 090,7	100,0
Handlowy Nieruchomości S.A.	Warszawa	Leasing, najem, dzierżawa i sprzedaż nieruchomości	102,0	100,0
Handlowy Finance B.V.	Holandia	Usługi finansowe	74,3	100,0
Procable Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność w branży filmowej i telewizyjnej	68,5	67,0
Handlowy - Investments II S.a.r.l.	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	40,7	100,0
Gestor Sp. z o.o.	Poznań	Usługi administracyjne	4,0	100,0
Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność inwestycyjna	4,0	100,0
Sanator Sp. z o.o.	Poznań	Usługi administracyjne	4,0	100,0
Handlowy Inwestycje II Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność inwestycyjna	-	100,0
Handlowy Inwestycje III Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność inwestycyjna	-	100,0

Zależne pośrednio poprzez „Handlowy Investments” S.a.r.l.

Handlowy Retail Investments R S.a.r.l.	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	33,5	53,3
Handlowy Retail Investments T S.a.r.l.	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	33,5	53,3

Zależne pośrednie poprzez „Handlowy Inwestycje II” Sp. z o.o.

Polhoz Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność wytwórcza, handlowa i usługowa w zakresie prod. roślinnej i zwierzęcej	17 263 695,4	77,0
Zarządzanie i Bankowość Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność wydawnicza, reklamowa, promocyjna, doradztwo	-	100,0

Akcje (udziały) w jednostkach stowarzyszonych (lokacyjne)

w tys. zł

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Wartość bilansowa akcji/udziałów	% posiadanego kapitału akcyjnego/zakładowego
Centro Internationale Handelsbank A.G.	Austria	Bankowość	105 641,4	45,1
Mitteleuropäische Handelsbank A.G.	Niemcy	Bankowość	84 873,1	42,8
PKO/Handlowy PTE S.A.	Warszawa	Ubezpieczenia	60 000,0	50,0
Bank Handlowy International S.A.	Luksemburg	Bankowość	53 930,8	44,3
Amica Wronki S.A.	Wronki	Producja metalowa wyrobów powszechnego użytku	24 301,4	33,3
Hortex Sp. z o.o.	Warszawa	Przetwórstwo owoców i warzyw	22 582,6	27,7
Zurich Handlowy Tow.				
Ubezp. na Życie S.A.	Warszawa	Ubezpieczenia	7 499,9	50,0
Zurich Handlowy Tow. Ubezp. S.A.	Warszawa	Ubezpieczenia	7 499,9	50,0
Handlowy - Heller S.A.	Warszawa	Faktoring	5 503,5	50,0
Rafamet S.A.	Kuźnia Raciborska	Produkcja obrabiarek	5 316,8	38,7
Obsługa Funduszy				
Inwestycyjnych Sp. z o.o.	Warszawa	Usługi zarządcze	2 033,9	50,0
ZO Bytom S.A.	Bytom	Przemysł odzieżowy	1 203,1	27,6
Polska Giełda Finansowa S.A.	Warszawa	Obrót instrumentami finansowymi	750,0	22,9
Creditreform PL. Sp. z o.o.	Warszawa	Wywiadownia gospodarcza	328,5	49,0
Tower Service Sp. z o.o.	Warszawa	Zarządzanie budynkiem	86,4	43,2
KP Konsorcjum Sp. z o.o.	Warszawa	Zarządzanie funduszami inwestycyjnymi	48,6	20,0
ING BH Consult. Sp. z o.o.	Warszawa	Doradztwo	-	50,0
IPC JV Sp. z o.o.	Warszawa	Budowa i eksploatacja budynku	-	31,0

Stowarzyszone pośrednio poprzez „Handlowy Investments” S.a.r.l

Domy Towarowe Centrum S.A.	Warszawa	Handel	33 644,8	22,0
Polimex - Cekop S.A.	Warszawa	Centrala handlu zagranicznego	36 565,3	28,7
Handlowy Investments				
Centrum S.A. (HIC S.A.)	Luksemburg	Działalność inwestycyjna	35 075,0	31,4
NIF FUND Holdings PCC Ltd.	Guernsey	Działalność inwestycyjna	35 040,0	23,2
Cementownia „CHEŁM” S.A.	Chełm	Produkcja materiałów budowlanych	25 442,6	25,0

Akcje (udziały) w jednostkach stowarzyszonych (lokacyjne)

w tys. zł

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Wartość bilansowa akcji/udziałów	% posiadanego kapitału akcyjnego/zakładowego
-----------------	----------	----------------------------	----------------------------------	--

Stowarzyszone pośrednio poprzez „Handlowy Inwestycje” Sp.z o.o.

Dromex S.A.	Warszawa	Budownictwo komunikacyjne	43 050,4	27,3
Danuta S.A.	Malbork	Produkcja spożywcza	35 063,5	28,8
Pioneer PFN S.A.	Warszawa	Działalność inwestycyjna, sprzedaż, zarządzanie nieruchomościami	1 500,0	48,4

Stowarzyszone pośrednio poprzez „Rafamet” Sp.z o.o.

Zespół Odlewni Rafamet Sp. z o.o.	Kuźnia Raciborska	Produkcja odlewów żeliwnych	2 459,4	38,7
Sanatorium Uzdrawiskowe Malwa Sp. z o.o.	Ustroń Zawodzie	Prowadzenie działalności czasowej i sanatoryjnej	671,1	36,6
Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Trasamet Sp. z o.o.	Kuźnia Raciborska	Transport drogowy	97,1	38,4
Rafamet - Trading Sp. z o.o.	Kuźnia Raciborska	Sprzedaż hurtowa obrabiarek	3,9	38,7

Akcje (udziały) w pozostałych jednostkach (lokacyjne)

w tys. zł

Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Wartość bilansowa akcji/udziałów	% posiadanego kapitału akcyjnego/zakładowego
PTR S.A.	Warszawa	Działalność reasekuracyjna	12 808,62	11,88
ZML Kęty S.A.	Kęty	Przetwórstwo aluminium	2 929,15	0,59
Centrum Giełdowe S.A.	Warszawa	Administrowanie budynkiem biurowym	2 211,50	11,78
Wólczanka S.A.	Łódź	Przemysł odzieżowy	1 378,12	5,05
BPT Telbank S.A.	Warszawa	Usług. telekom. na rzecz sektora bankowego	1 000,00	1,01
KUKE S.A.	Warszawa	Ubezpiecz. kredytów eksportowych	600,00	1,19
SWIFT Sp. z o.o.	Belgia	Telekomunikacyjna	524,58	0,14
Biuro Informacji Kredytowej S.A.	Warszawa	Prowadzenie informacji kredytowej	320,00	2,57
KIR S.A.	Warszawa	Usługi w zakresie rozliczeń międzybankowych	312,50	5,74
Olimpia S.A.	Łódź	Przemysł odzieżowy	160,29	7,21
Autostrady S.A.	Warszawa	Koncesjonariusz na budowę autostrad	100,99	0,31
Almoughtareb SAL S.A.	Bejrut	Działalność bankowa	44,46	1,00
Stocznia Szczecińska S.A.	Szczecin	Budowa i remonty obiektów pływających	10,00	8,00
MSBiF w Katowicach Sp. z o.o.	Katowice	Szkołnictwo bankowe	8,00	2,83
GPW S.A.	Warszawa	Prowadzenie GPW	6,25	0,03
Biuro Centrum Sp. z o.o.	Katowice	Administrowanie budynkiem biurowym	6,10	7,63
PZU Życie S.A.	Warszawa	Ubezpieczenia na życie	0,73	0,0005
PFM Małaszewicze Sp. z o.o.	Małaszewicze	Ubój i przetwórstwo żywca rzeż., handel	0,01	0,35
EL-FORM Sp. z o.o.	Bydgoszcz	Produkcja narzędzi i metalowych wyrobów gotowych	0,00	1,32
Polania z o.o.	Gniezno	Produkcja obuwia i wyrobów skórzanych	0,00	6,06
Centralna Tabela Ofert S.A.	Warszawa	Prowadzenie centralnej tabeli ofert	0,00	13,01
Cera S.A.	Warszawa	Działalność ratingowa	0,00	7,51
Polino S.A.	Łódź	Produkcja przędzy oraz tkanin surowych	0,00	18,77
PZPS Chełmek S.A.	Chełmek	Produkcja i sprzedaż obuwia	0,00	5,67
Uniontex S.A.	Łódź	Produkcja przędzy oraz tkanin surowych	0,00	0,17
ZPB Morfeo S.A.	Ozorków	Przemysł włókienniczy	0,00	1,12

w tys. zł

1997

1998

Nota 8. Papiery wartościowe, udziały i inne prawa majątkowe

Według charakteru

Operacyjne - bankowego biura maklerskiego	7 246	2 950
Handlowe	642 836	1 773 836
Lokacyjne	1 887 272	1 279 698
	2 537 353	3 056 484

Według waluty

W złotych	1 026 608	1 816 048
W walutach obcych (w wyrażeniu złotowym)	1 510 746	1 240 435

Papiery wartościowe, udziały i inne prawa majątkowe razem

	2 537 353	3 056 484
--	------------------	------------------

Zmiana stanu papierów wartościowych, udziałów i innych praw majątkowych

Stan na początek okresu	4 754 360	2 537 353
-------------------------	-----------	-----------

Zwiększenia

	27 887 995	46 312 815
--	------------	------------

z tytułu:

- zakupów	26 749 942	45 964 781
- rozwiązania rezerw	35 990	9 780
- różnic kursowych	803 463	16 578
- przejęcia za wierzytelności	1 126	313
- wykorzystania rezerw	39 132	840
- aktualizacji wyceny	11 871	13 766
- inne	246 471	306 758

Zmniejszenia

	30 105 002	45 793 685
--	------------	------------

z tytułu:

- sprzedaży	29 782 812	45 563 902
- odpisów na rezerwy	10 489	50 236
- rezerwy na papiery przejęte za wierzytelności	1 126	153
- aktualizacji wyceny	13 903	59 182
- różnic kursowych	7 369	12 911
- inne	289 303	107 301

Stan na koniec okresu

	2 537 353	3 056 484
--	------------------	------------------

Nota 9. Wartości niematerialne i prawne

Nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	433	17 230
Nabyte oprogramowanie komputerowe	25 126	19 190
Nabyte prawa wieczystego użytkowania gruntów	14 314	7 537
Pozostałe wartości niematerialne i prawne	7 665	7 484
Wartości niematerialne i prawne razem	47 538	51 441

w tys. zł

	1997	1998
Nota 10. Rzeczowy majątek trwały		
Środki trwale, w tym:	508 459	582 581
- grunty własne i budynki zajmowane przez bank na cele własnej działalności	362 063	406 972
- inne grunty i budynki	31 163	24 160
- środki transportu	7 501	11 122
- pozostałe środki trwale	107 731	140 329
Inwestycje rozpoczęte	68 219	34 319
Zaliczki na poczet inwestycji	7 042	9 919
Rzeczowy majątek trwały razem	583 721	626 820
Nota 11. Inne aktywa		
Przejęte aktywa - do zbycia	638	257
Pozostałe, w tym:	578 842	1 126 109
- rozrachunki międzybankowe	3 598	2 148
- rozliczenia w operacjach papierami wartościowymi	56 912	45 853
- rozliczenia w operacjach instrumentami finansowymi	33 296	39 674
- przychody do otrzymania	2 704	4 223
- różnice z tytułu transakcji instrumentami finansowymi	43 912	74 586
- dłużnicy różni	193 480	204 542
- pożyczki dla pracowników z Funduszu Świadczeń Socjalnych	19 703	25 554
- pożyczki podporządkowane	218 187	698 799
- rozliczenia z tytułu opcji	2 317	30 731
- pozostałe aktywa	4 734	-
Inne aktywa razem	579 480	1 126 366
Nota 12. Rozliczenia międzyokresowe		
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	12 823	16 265
- odsetki zapłacone z góry	362	1 550
- inne koszty płacone z góry	12 461	14 715
Rozliczenia międzyokresowe razem	12 823	16 265

w tys. zł

1997

1998

Nota 13. Zobowiązania wobec sektora finansowego

Według rodzaju

Środki na rachunkach i depozyty	4 830 220	4 030 517
Kredyty i pożyczki otrzymane	1 171 434	1 402 713
Inne zobowiązania, z tytułu:	568 021	289 754
- przejściowej ewidencji zobowiązań	270 158	214 323
- otwartych akredytyw importowych	297 863	75 431
Odsetki	70 584	67 111
	6 640 259	5 790 095

Według pierwotnych terminów wymagalności

Zobowiązania bieżące	1 037 812	612 642
Zobowiązania terminowe, o okresie spłaty:	5 531 863	5 110 342
- do 1 miesiąca	2 886 864	1 964 856
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	445 116	512 133
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	472 428	873 620
- powyżej 1 roku do 5 lat	1 225 433	1 342 469
- powyżej 5 lat	502 023	417 264
Odsetki	70 584	67 111
	6 640 259	5 790 095

Według walut

W walucie polskiej	1 034 396	1 318 745
W walutach obcych (w wyrażeniu złotowym)	5 605 863	4 471 350

Zobowiązania wobec sektora finansowego razem

6 640 259   **5 790 095**

Nota 14. Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego

Według rodzaju

Środki na rachunkach i depozyty	5 411 414	7 027 929
Zobowiązania z tytułu przejściowej ewidencji zobowiązań	6 879	6 040
Odsetki	39 959	50 071
	5 458 252	7 084 040

Według pierwotnych terminów wymagalności

Zobowiązania bieżące	1 464 008	1 364 953
Zobowiązania terminowe, o okresie spłaty:	3 954 286	5 669 016
- do 1 miesiąca	2 611 307	2 985 360
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	666 522	1 969 284
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	624 058	632 381
- powyżej 1 roku do 5 lat	52 116	81 793
- powyżej 5 lat	282	198
Odsetki	39 959	50 071
	5 458 252	7 084 040

	w tys. zł	
	1997	1998
Według walut		
w walucie polskiej	3 297 190	4 077 231
w walutach obcych	2 161 063	3 006 810
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego razem	5 458 253	7 084 040

Nota 15. Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych

Obligacji	463 800	350 400
Certyfikatów	220 784	119 122
Odsetki	16 653	15 814
Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych razem	701 237	485 336

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji własnych papierów wartościowych

Stan na początek okresu	408 686	701 237
Zwiększenia	12 116 567	55 524 871
z tytułu:		
- emisji certyfikatów	11 906 411	55 466 698
- emisji Specjalnych Partycypacyjnych Obligacji Zamiennych	112 000	-
- różnic kursowych	64 250	-
- odsetek	33 906	58 173
Zmniejszenia	11 824 016	55 740 772
z tytułu:		
- wykupu certyfikatów	11 794 127	55 568 360
- przeniesienia Specjalnych Partycypacyjnych Obligacji Zamiennych na fundusze uzupełniające	-	112 000
- różnic kursowych	-	1 400
- odsetek	29 889	59 012
Stan na koniec okresu	701 237	485 336

w tys. zł

	1997	1998
Nota 16. Fundusze specjalne i inne pasywa		
Fundusze specjalne, w tym:	28 569	51 267
- fundusz świadczeń socjalnych	25 923	48 755
- inne fundusze	2 646	2 512
Inne pasywa, w tym:	287 844	267 889
- rozrachunki międzybankowe	201 189	95 911
- pozostałe zobowiązania	86 656	171 978
Fundusze specjalne i inne pasywa razem	316 413	319 156

Nota 17. Koszty i przychody rozliczane w czasie oraz zastrzeżone

Rozliczenia międzyokresowe kosztów:	32 614	133 525
- inne koszty do zapłacenia	15 236	27 383
- różnice z tytułu transakcji wymiany	17 377	106 143
Przychody przyszłych okresów:	112 904	126 609
- niezrealizowane różnice kursowe od pozycji strukturalnych	100 623	117 326
- odsetki pobrane z góry	4 839	992
- prowizje pobrane z góry	1 974	1 562
- inne przychody pobrane z góry	5 469	6 729
Przychody zastrzeżone, w tym z tytułu:	418 949	352 710
- odsetek zastrzeżonych	293 054	240 976
- innych przychodów do rozliczenia	103 515	56 609
- odsetek kapitalizowanych	22 380	55 126
Koszty i przychody rozliczane w czasie oraz zastrzeżone razem	564 467	612 844

Nota 18. Rezerwy wg tytułów

- na podatek dochodowy	32 873	-
- na pozabilansowe zobowiązania warunkowe	173 858	35 056
- na ryzyko ogólne	-	130 000
- inne rezerwy ¹	-	11 004
Rezerwy razem	206 731	176 060

¹ Pozycja „inne rezerwy” dotyczy rezerw utworzonych na poczet odpisów wymaganych przez uchwałę Komisji Nadzoru Bankowego Nr 13/98 (Dz. Urz. NBP Nr 29, poz. 65), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 roku i która wymaga osiągnięcia do 1 lipca 2000 roku stanu 2% rezerw w zakresie należności i udzielonych zobowiązań pozabilansowych zakwalifikowanych do kategorii „pod obserwacją”, wprowadzonej przez tę uchwałę.

Nota 19. Kapitał akcyjny

Wartość nominalna jednej akcji = 4 zł

Seria/ emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji	Wartość serii/emisji	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy
A	na okaziciela	akcje zwykłe	65 000 000	260 000	w całości opłacony	27.03.97r.	01.01.97r.
B	na okaziciela	akcje zwykłe	1 120 000	4 480	w całości opłacony	27.10.98r.	01.01.97r.
Liczba akcji razem			66 120 000				
Kapitał akcyjny razem				264 480			

Lista akcjonariuszy

	Kapitał (w tys. zł)	Ilość akcji	Udział w kapitale akcyjnym %
Bank of New York, N.Y. USA*	61 700	15 424 902	23,33
J.P. Morgan & Co. Incorporated, USA	42 890	10 722 500	16,21
Ministerstwo Skarbu Państwa, Warszawa	19 232	4 808 067	7,27
ZCI Netherlands B.V., Holandia - Amsterdam	16 090	4 022 500	6,08
Swedbank (Sparbanken Sverige AB), Szwecja**	12 996	3 249 000	4,91
Pozostali akcjonariusze	111 572	27 893 031	42,20
Razem	264 480	66 120 000	100,00

* *Bank of New York, N.Y. USA - Bank Depozytowy dla Kwitów Depozytowych Banku.*

** *Swedbank (4,91% akcji) wykazany jest z uwagi na to, iż jest on investorem stabilnym.*

w tys. zł

	1997	1998
--	------	------

Nota 20. Kapitał zapasowy

Kapitał utworzony ustawowo	86 667	88 160
Kapitał utworzony zgodnie ze statutem ponad wymaganą ustawowo (minimalną) wartość	303 333	359 840
Kapitał zapasowy razem	390 000	448 000

Nota 21. Pozostałe kapitały rezerwowe

Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	-	130 000
Fundusz na działalność maklerską	250 000	600 000
Fundusz ryzyka	226 000	-
Kapitał rezerwowy	830 390	925 681
Specjalne Partycypacyjne Obligacje Zamienne	-	107 520
Pozostałe kapitały rezerwowe razem	1 306 390	1 763 201

Nota 22. Pozabilansowe zobowiązania warunkowe

Gwarancje i poręczenia udzielone na rzecz:		
- jednostek zależnych	735 071	1 222 301
- jednostek stowarzyszonych	499 568	214 356
- pozostałych jednostek	1 767 738	1 731 535
Udzielone gwarancje i poręczenia razem	3 002 377	3 168 192

Noty objaśniające do rachunku zysków i strat

w tys. zł

	1997	1998
Nota 23. Przychody z tytułu odsetek		
Od sektora finansowego	295 043	247 312
Od sektora niefinansowego i sektora budżetowego	1 246 963	1 323 927
Od papierów wartościowych:	321 358	374 499
- o stałej kwocie dochodu	321 358	374 499
- o zmiennej kwocie dochodu	-	-
Pozostałe	10 646	58 847
Przychody z tytułu odsetek razem	1 874 009	2 004 585
Nota 24. Koszty odsetek		
Od operacji z sektorem finansowym	473 997	493 868
Od operacji z sektorem niefinansowym i z sektorem budżetowym	489 958	644 021
Pozostałe	94 517	99 712
Koszty odsetek razem	1 058 472	1 237 601
Nota 25. Przychody z tytułu prowizji		
Prowizje z tytułu działalności bankowej	176 535	234 694
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej	51 580	44 043
Przychody z tytułu prowizji razem	228 115	278 736
Nota 26. Przychody z akcji i udziałów, pozostałych papierów wartościowych i innych praw majątkowych		
Od jednostek zależnych	601	995
Od jednostek stowarzyszonych	6 243	7 541
Od pozostałych jednostek	11	15
Przychody z akcji i udziałów, pozostałych papierów wartościowych i innych praw majątkowych razem	6 855	8 551
Nota 27. Wynik z operacji finansowych		
Wynik z operacji finansowych papierami wartościowymi	39 981	(32 738)
- przychody z operacji papierami wartościowymi	77 368	194 125
- koszty operacji papierami wartościowymi	37 387	226 863
Wynik z pozostałych operacji finansowych	51 027	(25 311)
Wynik z operacji finansowych razem	91 008	(58 049)

w tys. zł

	1997	1998
Nota 28. Pozostałe przychody operacyjne		
Z tytułu sprzedaży lub likwidacji składników majątku trwałego i aktywów do zbycia	1 304	19 450
Z tytułu odzyskanych należności nieściągalnych	16	52
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	47	1 071
Zwrotu odzyskanych należności w wyniku postępowań sądowych	23 251	11 804
Przychodów ubocznych	5 875	6 262
Sprzedaży towarów i usług	9 861	7 949
Przychodów za dzierżawę i pozostałych przychodów	2 329	10 678
Pozostałe przychody operacyjne razem	42 682	57 266
Nota 29. Pozostałe koszty operacyjne		
Z tytułu sprzedaży lub likwidacji składników majątku trwałego i aktywów do zbycia	1 011	20 803
Z tytułu odpisanych należności	302	31
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	114	1 812
Przekazane darowizny	3 743	3 551
Z tytułu nieplanowych odpisów amortyzacyjnych	2	818
Kosztów ubocznych	3 625	4 492
Windykacji należności	1 070	838
Należności zasądzonych w postępowaniach sądowych	2 430	-
Pozostałych kosztów	491	1 773
Pozostałe koszty operacyjne razem	12 787	34 119
Nota 30. Koszty działania		
Wynagrodzenia	148 277	190 809
Świadczenia na rzecz pracowników	84 461	109 453
Koszty rzeczowe	196 963	202 896
Podatki i opłaty	4 747	4 872
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	31 813	23 828
Koszty działania banku razem	466 261	531 859
Nota 31. Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości		
Odpisy na rezerwy:	169 396	597 736
- na należności zagrożone	103 140	398 836
- na zobowiązania pozabilansowe	66 017	57 315
- na ryzyko ogólne	-	130 000
- inne	240	11 586
Aktualizacja wartości z tytułu deprecjacji majątku finansowego	10 489	50 236
Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości razem	179 886	647 972

w tys. zł

1997

1998

Nota 32. Rozwiązanie rezerw i zmniejszenia dotyczące aktualizacji wartości

Rozwiązanie rezerw:	158 000	492 964
- na należności zagrożone	125 366	297 512
- na zobowiązania pozabilansowe	32 635	195 235
- inne	-	216
Zmniejszenia odpisów dotyczących aktualizacji wartości majątku finansowego	35 990	9 780
Rozwiązanie rezerw i zmniejszenia dotyczące aktualizacji wartości razem	193 990	502 744

Nota 33. Podatek dochodowy

Zysk brutto	865 414	465 046
Trwale różnice pomiędzy zyskiem (stratą) brutto a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym	(88 979)	(25 097)
Przejęciowe różnice pomiędzy zyskiem brutto a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym	13 374	179 317
Inne różnice pomiędzy zyskiem brutto a dochodem do opodatkowania podatkiem dochodowym, w tym:	(8 024)	9 349
Podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym	781 785	628 615
Podatek dochodowy według stawki 38% w 1997 roku i 36% w 1998 roku	297 078	226 301
Zaniechania, zwolnienia, odliczenia i obniżki podatku	2 314	9 211
Podatek dochodowy należny	294 765	217 091
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
- stan na początek okresu	-	-
- zwiększenie	-	45 242
- zmniejszenie	-	15 321
- stan na koniec okresu	-	29 921
Podatek dochodowy współmierny do zysku brutto, wykazany w rachunku zysków i strat	287 947	163 497

KPMG Polska Audyt Sp. z o.o.

Opinia biegłych rewidentów dla Banku Handlowego w Warszawie SA

Przeprowadziliśmy badanie sprawozdania finansowego Banku Handlowego w Warszawie SA z siedzibą w Warszawie przy ul. Chałubińskiego 8, na które składa się:

- (1) bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 1998 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 17 744 395,4 tys. PLN (17 744 395 411,15 PLN);
- (2) zestawienie pozycji pozabilansowych wykazujące na dzień 31 grudnia 1998 roku sumę 20 214 739,2 tys. PLN (20 214 739 195,89 PLN);
- (3) rachunek zysków i strat za okres od dnia 1 stycznia 1998 roku do 31 grudnia 1998 roku, wykazujący zysk netto w wysokości 301 549,5 tys. PLN (301 549 519,03 PLN);
- (4) rachunek przepływu środków pieniężnych za okres od dnia 1 stycznia 1998 roku do 31 grudnia 1998 roku wykazujący zmniejszenie stanu środków pieniężnych netto w wysokości 38 895,3 tys. PLN (38 895 260,29 PLN);
- (5) informacja dodatkowa.

Za sporządzenie tego sprawozdania finansowego jest odpowiedzialny Zarząd Banku Handlowego w Warszawie SA, z siedzibą w Warszawie przy ul. Chałubińskiego 8. Naszym zadaniem było zbadanie sprawozdania finansowego i wyrażenie opinii o jego rzetelności, prawidłowości i jasności.

Badanie to przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- (1) rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz.U. Nr 121, poz. 591 wraz z późniejszymi zmianami);
- (2) norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe sporządzone zostało, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz.U. Nr 121, poz. 591 wraz z późniejszymi zmianami), uchwale Nr 1/98 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 3 czerwca 1998 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków i sporządzania informacji dodatkowej (Dz. Urz. NBP Nr 14, poz. 27), rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1998 roku w sprawie rodzaju, formy i zakresu informacji bieżących i okresowych oraz terminów ich przekazywania przez emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu (Dz. U. Nr 163, poz. 1160), stosowanymi w sposób ciągły, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych.

Sprawozdanie to jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi przepisami prawa oraz statutem Banku i przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny rentowności oraz wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od 1 stycznia 1998 roku do 31 grudnia 1998 roku, jak też sytuacji majątkowej i finansowej na dzień 31 grudnia 1998 roku.

Informacje zawarte w sprawozdaniu Zarządu z działalności Banku są zgodne z informacjami zawartymi w zbadanym sprawozdaniu finansowym.

_____
Biegły Rewident nr 3683/5018
Janina Skwarka

_____
za KPMG Polska Audyt Sp. z o.o.
Richard Cysarz, Pełnomocnik

Warszawa, 12 marca 1999 roku

PROJEKT GRAFICZNY: JACEK BIEŃKOWSKI

FOTOGRAFIE: MICHAŁ GLINICKI, PAWEŁ MYSZKA (str. 17)

DTP: SEREGNI-AGPOL, JACEK BIEŃKOWSKI

DRUK: AGPOL

ISSN 1427-0587

